Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 206 (456) ◆ Середа, 28 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

НОВИЙ УРЯД — НОВА НАДІЯ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО СКЛАД КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити поданий Президентом України та Прем'єр-міністром України Кабінет Міністрів України в такому складі:

ЮХНОВСЬКИЙ Ігор Рафаїлович — Перший віце-прем'єр-міністр

ЄВТУХОВ Василь Іванович — Віце-прем'єр-міністр з питань промисловості та будівництва

ДЕМ'ЯНОВ Володимир Васильович — Віце-прем'єр-міністр з питань агропромислового комплексу

ПИНЗЕНИК Віктор Михайлович — Віце-прем'єр-міністр з питань економічної реформи, Міністр економіки

ЮФФЕ Юлій Якович — Віце-прем'єр-міністр з питань паливно-енергетичного комплексу

ЖУЛИНСЬКИЙ Микола Григорович — Віце-прем'єр-міністр з питань гуманітарної політики

ВАСИЛІШИН Андрій Володимирович — Міністр внутрішніх справ

СКЛЯРОВ Віталій Федорович — Міністр енергетики і електрифікації

ЗЛЕНКО Анатолій Максимович — Міністр закордонних справ

ПРОЖИВАЛЬСЬКИЙ Олег Петрович — Міністр зв'язку

ГЕРЦ Іван Іванович — Міністр зовнішніх економічних зв'язків

САМОПЛАВСЬКИЙ Валерій Іванович — Міністр лісового господарства

БОРЗОВ Валерій Пилипович — Міністр у справах молоді і спорту

АНТОНОВ Віктор Іванович — Міністр машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії

МОРОЗОВ Костянтин Петрович — Міністр оборони

ТАЛАНЧУК Петро Михайлович — Міністр освіти

СПІЖЕНКО Юрій Прокопович — Міністр охорони здоров'я

КОСТЕНКО Юрій Іванович — Міністр охорони навколишнього природного середовища

КАСКЕВИЧ Михайло Григорович — Міністр праці

ЄРШОВ Аркадій Віталійович — Міністр соціального забезпечення

ГОЛУБЧЕНКО Анатолій Костянтинович — Міністр промисловості

БОРИСЕНКО Микола Іванович — Міністр статистики

КЛИМПУШ Орест Дмитрович — Міністр транспорту

ГОТОВЧИЦЬ Георгій Олександрович — Міністр у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

П'ЯТАЧЕНКО Григорій Олександрович — Міністр фінансів

ОНОПЕНКО Василь Васильович — Міністр юстиції

ЛОБОВ Анатолій Костянтинович — Міністр Кабінету Міністрів

МАРЧУК Євген Кирилович — Голова Служби безпеки

ГУБЕНКО Валерій Олександрович — Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону

ПРЯДКО Володимир Володимирович — Голова Фонду державного майна

ЗАВАДА Олександр Леонідович — Голова Антимонопольного комітету

ГЕТЬМАН Вадим Петрович — Голова Правління Національного банку

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ,
27 жовтня 1992 року

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 26 жовтня під головуванням І. С. Плюща, обговорено питання організації дальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях у найближчі дні.

Згідно з рішенням Верховної Ради на одне з чергових пленарних засідань виноситься питання про склад Кабінету міністрів України. Пропонується розглянути питання про воєнну доктрину України, проекти законів про основи містобудування, про охорону і раціональне використання тваринного світу, адвокатуру, статус народного депутата України, внести зміни й доповнення до Конституції України та деяких чинних законодавчих актів.

Розглянуто попередньо проекти окремих законів, що їх обговорюватимуть на сесії Верховної Ради.

Враховуючи пропозиції місцевих Рад народних депутатів, вирішено провести в грудні цього року в Києві нараду їхніх представників, на якій обговорити питання про завдання місцевих Рад на сучасному етапі розбудови України та вдосконалення їх роботи, про проект нової Конституції України та про соціальний захист населення.

Президія розглянула також інші питання державного життя України і прийняла відповідні рішення.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Парламентська хроніка

Леонід Кучма пішов ва-банк на мафію і взяв на себе відповідальність за роботу нового Кабінету міністрів

Ранкове засідання 27 жовтня

Депутати вже мали на руках проект постанови про склад Кабінету міністрів України, поданий Президентом Л. Кравчуком та Прем'єр-міністром Л. Кучмою, коли останній взяв слово для інформації. Втім, інтерес до персоналій, перелічених у проекті, захмарила інформація Леоніда Кучми. Він почав, здавалося б, із сентенції: «раніше ми ходили в магазин з грошима в кишенях і поверталися додому з їжею в сумках, а тепер ми йдемо з грошима в сумках, а повертаємося з їжею в кишенях» і пов'язав її з реальністю настільки, що декому з керівників, присутніх і відсутніх у цьому переповненому сесійному залі, довелося щонайменше ковтати валідол. Ще б пак! Усі ми відчуваємо на собі брак пального. Аж з'ясовується, що за дев'ять місяців нинішнього року за квотами Мінекономіки і ліцензіями Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків видано дозволи на експорт близько восьми мільйонів тонн нафти, нафтопродуктів і мастил. Справжнім відкриттям, яке зробив для громадян України Леонід Кучма, є те, що наша молода держава екс-пор-тує (!) нафтопродукти і нафту до Канади, Італії, навіть на Багами. Україна, з'ясовується, конкурує з Саудівською Аравією, завдяки чому спритні ділки в Україні натрамбували свої кишені.

— Нашвидкуруч ліквідувавши Держкомнафтопродукт, ми одержали державну монопольну компанію Укрнафтохім. Я лише з гіркою іронією можу назвати її державною,— зауважив Прем'єр.

Далі Леонід Кучма відкрив карти іншого відомства — Міністерства енергетики і електрифікації:

— За дев'ять місяців це міністерство поставило за кордон чотири мільярди кіловат-годин електроенергії на 160 мільйонів доларів. Бартерні операції при цьому становили 120 мільйонів доларів, а до державного валютного фонду надійшло... 40 тисяч доларів.

Резюме Л. Кучми було вкрай зрозуміле й відверте: «Триває тотальне пограбування держави, цинічний розпродаж її багатств за кордон. Служба безпеки має шукати не центри уявних ворогів, а серйозно займатися економічною безпекою управління. Життя підказує, що дехто з демократів має апетити не менші, ніж колишні партократи. Змиритися з п'ятою владою, владою мафії ми не можемо». Цю останню фразу сприйняли у парламенті оплесками.

Далі Прем'єр-міністр констатував, що дефіцит державного бюджету вже давно здолав відмітку 300 мільярдів, і висловив думку про необхідність розробки програми стабілізації й реформування економіки. Леонід Данилович переконаний, що для створення такої програми піде приблизно два місяці. Для цього він має намір створити потужний інтелектуальний центр, до роботи в якому запросив провідних економістів й особисто звернувся до «шановних добродіїв Ланового, Пилипчука, Черняка». Це, погодьмося, теж крок, оскільки кожен з них у певні періоди своєї діяльності викликав гнів вищого керівництва. Водночас Прем'єр-міністр підкреслив, що формувати опозицію урядові, який ще не працював, є нечесно і головне — нераціонально. А те, що він не мав можливості задовольнити усі побажання щодо складу уряду, пояснив так: «Ми вже наробили поспіхом багато дурниць. Дайте мені й собі час для осмислення, для перших кроків. Я думаю, парламент підтримає мої спроби оновити частину уряду, якщо в тому буде потреба».

Відповіді на запитання депутатів, які давав Л. Кучма, вже вкотре підтвердили, що новий Прем'єр-міністр — людина відверта і не така, на яку можна тиснути авторитетами, а тільки аргументами. З усього видно, що Л. Кучмі сподобалося те, як охрестила його преса, — «жорсткий прагматик». «Таким я прийшов, таким і залишуся», — пообіцяв наш новий Прем'єр. І це йому поки що вдається. Адже парламент таки проголосував за зміну до Конституції України щодо складу Кабінету міністрів. І ніхто інший, хто досі намагався це зробити, не міг переконати парламент, що Національний банк, Фонд державного майна та Антимонопольний комітет мають входити до складу Кабінету міністрів. Л. Кучма це зробив. І хоча під час засідання Президент України Л. Кравчук і Голова Верховної Ради України І. Плющ зауважували, що йдеться про оперативне керівництво цими інститутами, проте у Конституції, звісно, не записано, Банк, Комітет і Фонд змінили господаря.

Переконана, що сама особистість Прем'єр-міністра, запропонований склад Кабінету міністрів, а він зазнав значних змін (хоча й залишилися в його пенатах особи, що вже давно мали б піти у відставку), надія на краще керувала депутатами, які пропонували без обговорення кандидатур проголосувати за склад Кабінету списком. Але обговорення все ж таки відбулося. Для багатьох із списку претендентів на портфелі воно було неприємне. Але їх, наче на поруки, взяв Л. Кучма. Прагматик, але ж довірливий. Тільки б не обманувся.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

ЗМІЦНЮВАТИ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Інтерв'ю Президента України Л. М. Кравчука телеграфному агентству СІНЬХУА

ЗАПИТАННЯ. Шановний Президенте! У Китаї надають величезного значення Вашому візитові в нашу країну. Які його основні цілі?

ВІДПОВІДЬ. Це буде фактично перший візит і відповідні контакти на такому високому рівні. Для нас, звичайно, важливо, по-перше, на власні очі побачити, близько познайомитися з історією, культурою і життям китайського народу, з політикою, яку проводить сьогодні Китай, тими перетвореннями, які відбуваються в країні. що займає важливе місце у світовій політиці, світовій цивілізації. Особливий інтерес становлять для нас нові процеси, які відбуваються в Китаї, — поєднання діяльності вільних економічних зон, підприємництва і держпланових засад.

Безумовно, важливим є і особистий контакт з керівництвом Китаю, тим більше, що недавно пройшов з'їзд КПК. Хочу сказати, що я, наскільки можу, стежу за тими перетвореннями в Китаї, які поступово. крок за кроком, прокладають собі дорогу і дають певні результати.

Візит — це і можливість налагодити безпосереднє співробітництво між нашими країнами. Ми повинні визначитися з тими галузями, де співробітництво буде найбільш доцільним, вигідним і для Китаю, і для України.

У ході візиту ми маємо намір закласти правову базу для розвитку наших відносин. Саме правову — адже дипломатичні відносини встановлено, ми зараз думаємо про призначення свого посла в Китаї, а посол Китаю в Україні вже працює. Отже, ми повинні підготувати необхідні правові документи. підписати те, що можливо. і відкрити шлях для підписання інших документів, які визначили б глибину і масштаби наших взаємовідносин.

ЗАПИТАННЯ. Між Китаєм і Україною, між народами наших країн існують традиційна дружба і співробітництво. Ваш візит у Китай безсумнівно сприятиме подальшому зміцненню дружніх відносин. На Ваш погляд, в яких галузях наші країни можуть у дальшому зміцнювати співробітництво?

ВІДПОВІДЬ. Насамперед я хочу сказати, що згоден з тими посиланнями, які містяться у Вашому запитанні. Справді, відносини дружби і співробітництва між Україною і Китаєм є традиційними і створюють найсприятливішу основу для подальшого зміцнення наших взаємовідносин в усіх сферах.

Взагалі, говорячи про сьогоднішній і завтрашній день українсько-китайських відносин, не можу не згадати про їх історію. Так, ще до 1917 року в Китаї була українська колонія, яка налічувала більше тисячі чоловік. Тоді в Шанхаї існувало українське об'єднання, а в Харбіні було засновано великий Український клуб.

Можна сказати також, що і дипломатичні відносини між нашими державами почались не з 4 січня 1992 року, коли було підписано відповідні документи, а значно раніше. Адже Україна вже мала свою державність на початку цього століття, правда, дуже короткочасну. І в 1918 році в Харбіні було відкрито консульство Української Народної Республіки. У ті часи в Китаї існувала українська гімназія, православна церква, Український національний дім, товариство «Просвіта», виходили газети «Засів», «Український голос», «Голос України», а по радіо часто звучали українські пісні. А в Україні діяли китайські національно-культурні, навчальні, іншого роду заклади, міцними були і торговельні зв'язки. Тобто я хочу підкреслити, що наші відносини мають під собою добру основу, про що не можна забувати.

Щодо сьогоднішнього дня, то ми розглядаємо Китай — країну дуже стародавньої самобутньої культури, державу з широкими економічними можливостями — як стратегічного партнера. Тому ми могли б підписати ряд угод про співробітництво в політичній, торговельно-економічній і гуманітарній сферах.

Думаю, що Китай можуть зацікавити в Україні, зокрема, науково-технічні розробки, система підготовки кадрів, конверсія. А для нас Китай цікавий, скажімо, поєднанням ринкових структур з управлінням з боку держави, особливо у сфері регулювання економіки. Ми могли б скористатись досвідом Китаю у виробництві побутової техніки. До речі, Україна може стати надійним ринком для реалізації побутової техніки, товарів народного споживання. Пам'ятаю, коли я вчився в університеті, це були п'ятдесяті роки, багато наших студентів носили китайський одяг — добротний і недорогий. А хто не знає китайських рушників! Словом, співробітництво вже було, його тепер треба відновлювати і розвивати з урахуванням інтересів і Китаю, і України.

ЗАПИТАННЯ. Економіка наших країн має велику взаємодоповнюваність. Потенціал у розвитку взаємовигідного торговельно-економічного співробітництва між Китаєм і Україною величезний. Які конкретні форми співробітництва цікавлять Україну?

ВІДПОВІДЬ. Я вже торкався цієї теми, але відзначу насамперед співробітництво в науково-технічній сфері. Україна має досить потужний науково-технічний потенціал, причому з найважливіших напрямів: електроніки, виробництва особливо міцних сплавів, металів, фізики, ракетної космічної техніки тощо. Немало у нас досліджень, досягнень на світовому рівні, і можна було б подумати над тим, як використати це з точки зору і обміну, і підготовки кадрів.

Далі — торгівля. Ми повинні шукати такі її форми, які задовольняли б обидві сторони і відповідали нашим можливостям. Причому, я ще раз повторюю, це вже не на голому місці — у нас є досвід і традиції.

Третя сфера — це культура, туризм, спорт, обмін інформацією. Можна подумати про налагодження повітряного мосту між Китаєм і Україною, щоб люди могли відвідувати одне одного, бачити, які процеси відбуваються в наших країнах.

Можна знайти й інші галузі нашого співробітництва. Скажімо, у сільському господарстві або при, повторюю, виробництві товарів народного споживання. Я особливо виділив би таку велику сферу, як створення малих підприємств. У Китаї є тут величезний досвід. Наприклад, у виробництві товарів удома. В густонаселених районах це вирішує проблему зайнятості людей, особливо зараз, коли можливе безробіття. І ваш досвід нам треба вивчити. Я, до речі, беру з собою в Китай керівника українського об'єднання малих підприємств, щоб він подивився, налагодив контакти з вашими аналогічними структурами, керівниками цих підприємств.

ЗАПИТАННЯ. Скажіть, будь ласка, яка в загальних рисах політична й економічна обстановка в Україні?

ВІДПОВІДЬ. Політична обстановка адекватна, як кажуть, часові, в якому ми живемо. Вона непроста. Проте ми не бачимо якихось політичних складностей, які б дуже сьогодні непокоїли. В цілому є стабільність і розуміння народом складності того шляху, який ми обрали. Але дуже важке економічне становище. Перехід до нових форм життя неминуче ламає всі попередні уявлення про розвиток суспільства. Розрив зв'язків, які існували в рамках колишнього Радянського Союзу, призвів до спаду виробництва. Зростають ціни, інфляція. Іншого й не могло бути при такому крутому зламі. Інша справа, що ми, очевидно, не зуміли зберегти всі корисні і потрібні економічні зв'язки. Крім спаду виробництва, про що я вже сказав, це призвело до того, що зараз спостерігається певне розуміння в ряді питань з іншими сусідами. Іноді політика бере гору над економічною доцільністю. Це теж позначається на нашому житті.

Якщо говорити про перспективу, то програма, економічна і політична, у нас є. Ось недавно призначили нового Прем'єр-міністра, зараз іде формування уряду. Це має бути уряд, здатний здійснити всі необхідні реформи в Україні, відновити і налагодити нові зв'язки з іншими країнами, але обов'язково на рівноправній і взаємовигідній основі.

ЗАПИТАННЯ. Дякую за те, що Ви, незважаючи на велику зайнятість, дали інтерв'ю агентству Сіньхуа. Бажаємо Вам великих успіхів під час візиту в Китай.

ВІДПОВІДЬ. Дякую. Я, чесно Вам скажу, з нетерпінням чекаю цього візиту. Про Китай я, як і багато моїх співвітчизників, багато читав, знаю її історію, минуле. Але побачити країну на власні очі — це зовсім інша справа.

Користуючись нагодою, хочу побажати великому китайському народові успіхів у житті, в праці, в досягненні тих цілей, які він ставить перед собою. Хочу також побажати всього найкращого керівникам Китаю в їхніх зусиллях, спрямованих на процвітання і благополуччя китайського народу.

УКРАЇНА: ШЛЯХ ДО РЕФОРМ

Серпневий путч не став причиною народження української державності, він лише допоміг їй з'явитися на світ, прискорив процес, який відбувався природним чином і рано чи пізно повинен був завершитися розпадом СРСР. Унікальність ситуації полягала в тому, що зусиллями націонал-демократів і частини колишніх партократів розпад імперії вдалося перетворити в процес творення власної держави, чого не вдалося зробити жодному з попередніх поколінь.

Націонал-демократи домоглися держави, проте номенклатура залишилася на своїх постах. Серпнева незалежність не тільки не дала влади демократичним силам, вона навіть не змогла примусити номенклатуру, як наприклад у Росії, почати реформи.

На практиці реалізувала себе доктрина, про яку говорив півстоліття тому В. Липинський. Українська незалежність, казав він, стане можлива лише тоді, коли ліберальна частина правлячої еліти піде на союз з національними силами, а інтелігенція зуміє переконати своїм авторитетом народ і повести його за собою. Інший шлях — це виснажлива громадянська війна. Україна десятки разів пробувала йти цим другим шляхом і незмінно терпіла поразку, втрачаючи кращих своїх синів. Шлях компромісу (не угодовства, якого теж досить було в нашій історії) був спробуваний 24 серпня, і він увінчався перемогою. Ні в якому разі не можна применшувати значення цієї перемоги на тій підставі, що її лаврів не можуть присвоїти собі одні тільки націонал-демократи, тому, що вони повинні розділити лаври з тією частиною номенклатури, яка допомогла проголосити незалежність.

І. Як програмувалося сьогодні

Розгром путчу, по суті, означав вирок комуністичній партії, апарат якої виступав організатором і стрижнем заколоту. Тому загальна логіка розвитку подій призвела в Україні до заборони КПУ 30 серпня простим рішенням Президії Верховної Ради. З'явилася можливість союзу національно - демократичних сил з частиною номенклатури на чолі з Кравчуком. Останній, до речі, потребував опори після того, як утворився вакуум внаслідок заборони КПУ. Могла виникнути рівноправна домовленість, де сторони поставили б взаємні умови, дали взаємні гарантії, і її результатом могли б стати еволюційна кадрова реформа, зміни виконавчих структур влади, хоча б у центрі створення необхідних передумов для початку ринкових перетворень, початок руху від посткомунізму до демократії. Тоді, як серцевина політичного життя зосередилась у Президії Верховної Ради, ключовою фігурою таких домовленостей міг стати І. Юхновський, моральний авторитет якого після путчу був найвищим серед націонал-демократів і якого готові були визнати діячі тієї «кравчуківської» сторони.

На жаль, національно-демократичні сили, передусім Народна Рада, припустилися тоді двох серйозних помилок. Вони не пішли на союз як організована сила, а такий союз дав би незрівнянно більше можливостей формувати політику молодої держави і впливати на апарат. Окремі представники демократичного табору пішли до влади поодинці і тим самим відразу поставили себе в цілковиту залежність від волі посткомуністичної державної номенклатури. Другою, значною мірою об'єктивною помилкою, обумовленою президентськими виборами, стало те, що основні сили демократів втягнулися у виборчий марафон. Л. Кравчукові не залишалося нічого іншого, як спертись на тих, кого він добре знав: на колишній партапарат, зокрема на місцеву реакційну номенклатуру, яка що та обіцяла йому свою підтримку.

За цих умов апарат опинився поза зоною уваги політичних сил, бо політики були зайняті виборами. Почався величезний процес об'єднання партапаратників, які втратили роботу, і влиття їх в державні структури, гарячкова перебудова самого апарату, його пристосування до нових умов існування незалежної України. Апарат ніколи не приймав окремих демократів, які опинилися у структурах влади, як своїх, для нього це була необхідна незручність, з якою слід було змиритися. Але такий стан речей створив у громадян ілюзію, до речі, вдало культивовану до сьогоднішнього дня, що демократи прийшли до влади. Насправді ніякої реальної влади ні демократи, ні реформатори не одержали. Ті, що безоглядно пішли, як вони самі висловлюються «будувати державу», отримавши в кращому випадку словесні обіцянки, не зрозуміли, що вони були струменем кисню для агонізуючого і ні на що не здатного апарату виконавчої влади.

Проте я в жодному разі не стверджую, що не треба було йти у владу. Навпаки, треба було. Але як? У який спосіб і на яких умовах? Входження окремих представників опозиції у владу і входження опозиції як політичної сили на певних умовах і за певних гарантій — різні речі. Обравши перший шлях, частина націонал-демократів перестала бути реальною політичною силою для номенклатури, з якою та мусила рахуватися. Позбавлений тиску і хоч якоїсь загрози своєму існуванню, апарат відсидівся, тихенько підкоректував лінію поведінки і зайнявся зміцненням своїх позицій. Переконаний, восени 1991 року на апарат можна було тиснути, можна було спробувати вибити з нього бодай початок реформ, але якраз у цьому напрямі робота не проводилась. Не було також серйозних переговорів з керівництвом республіки. По суті, Україна ще тоді виявилася запрограмованою на той стан речей, який маємо тепер, восени 1992 року. Значну частину провини за такий розвиток подій беру на себе і сам, оскільки всі ми кинулись у президентську гонку, хоча, будучи об'єктивно близькими до голови Народної Ради, могли порадити йому трохи інше, ніж те, що порадили. Якби тоді самі розуміли те, що розуміємо нині.

Після 1 грудня єднальною основою для посткомуністів усіх мастей стала влада, і вони почали інтенсивно оволодівати нею. Проти цього можна протестувати, піддавати критиці, але факт залишається фактом: посткомуністична еліта від крайніх ортодоксів до поміркованих демократичних партапаратників зайняла місця під сонцем також і тому, що іншої еліти в Україні просто не існувало. Інтелектуальний потенціал опозиції, української інтелігенції на кілька порядків поступався силі й потужності номенклатури, вони не могли конкурувати з посткомуністичною елітою в питанні влади.

Багатьом хочеться пробувати компенсувати відсутність реформ активними кроками в державотворенні. Та страшніше полягає в тому, що сьогоднішня влада робить ставку не на власні самостійні кроки в напрямі реформ, а на політику вичікування: чим закінчаться реформи у Росії. Така стратегія безперспективна, щодо неї в суспільстві завжди існуватиме опозиція: чи то Рух, чи то «Нова Україна», чи ще якась політична сила.

Ті, хто називають себе опозицією в сучасній Україні, настільки різномасні, часто з протилежними цілями, що в очах керівництва вони є однією антидержавною деструктивною силою. Одні змагаються за усунення Президента, другі виступають проти влади тільки тому, що вона влада, треті — в опозиції до Української держави як такої. Тому серед цього багатоголосся опозиція, що критикує владу за відсутність реформ, губиться, зокрема через недостатню чіткість власної позиції. Але це сила, що рухає події вперед, і тому вона прогресивна.

Тарас СТЕЦЬКІВ,
народний депутат України, член президії об'єднання «Нова Україна».

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ: СТАТИСТИКА ОБГОВОРЕННЯ

У Запорізькій області в основному завершилось обговорення проекту нової Конституції України. Мало не вперше за всю історію створення конституцій (а з часу написання першої Пилипом Орликом їх було 10 і минуло більш як 200 років) запоріжці поставилися до цієї кампанії дуже стримано.

За попередніми даними, практично половина населення так і не ознайомилася з проектом майбутнього Основного Закону країни, хоч у цілому Ради всіх рівнів провели велику організаційну роботу. Досить сказати, що в області проведено 310 сесій Рад, більш як 2150 зборів трудових колективів та громадських організацій, 386 сходів громадян. Крім цього, безпосередньо до Рад, редакцій газет і радіо надійшло близько 700 зауважень і пропозицій. А в цілому їх — близько шести тисяч, та плюс більше півтори тисячі зауважень та пропозицій з приводу різних внутрібласних і районних проблем.

І справді, вперше так багато сесій і зборів зовсім відхилили цей проект. З більш як 220 Рад майже 100 його не підтримали. Серед них 14 з 17 сільських і 4 з 6 міських районних Рад. Запоріжці вважають, що проект повинен бути повернений на доопрацювання, а потім вони пропонують знову винести його на всенародне обговорення.

Володимир ЄРЕМЕНКО.
Кор. Укрінформ.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР» ВИХОДИТИМЕ ЩОДНЯ

Започаткована два роки тому як тижневик Кабінету міністрів, газета «Урядовий кур'єр» стає з 1993 року щоденною.

— Такий перехід, зрозуміло, істотно розширить можливість газети, — розповідає її головний редактор М. Сорока. — Насамперед редакція має намір збільшити обсяг «Орієнтира» — інформаційно-рекламного додатка, у якому друкуються повні тексти державних актів, найважливіших нормативних документів. Передплативши газету, читач завжди матиме під рукою повні тексти прийнятих парламентом нових законів, указів і розпоряджень Президента України, рішень Кабінету міністрів. На сторінках додатка, який, до речі, включений у вартість передплати на «Урядовий кур'єр», виходитимуть також нормативні документи міністерств фінансів, економіки, юстиції, праці, зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі, Національного банку і Фонду державного майна, Державної податкової інспекції, інших відомств, чиї рішення становлять загальний інтерес.

На сторінках нашої газети ви також знайдете компетентні поради і роз'яснення членів уряду, спеціалістів. Не залишаться поза увагою редакції й найактуальніші питання, які хвилюють людей, — стан справ на споживчому ринку, ціни на товари, шляхи подолання кризи в економіці, приватизація державної власності і демонополізація виробництва, проблеми виконавчої влади тощо.

Як на сьогодні, передплата на «Урядовий кур'єр» коштує недорого — 312 карбованців на рік. Нагадаю, що його індекс 61035.

ЯК ПРАВИТИ ТЕРИТОРІЯМИ?

26 і 27 листопада у Києві відбудеться науково-практична конференція «Актуальні проблеми управління територіями в Україні».

В ній візьмуть участь провідні вчені, голови обласних, районних, сільських та селищних Рад, представники Президента України в областях та районах, зарубіжні гості, лектори, доповідачі, працівники адміністрації Президента, Секретаріату Верховної Ради, Кабінету міністрів України.

На пленарному засіданні, що відбудеться 26 листопада, передбачаються виступи Президента України Л. Кравчука та Голови Верховної Ради І. Плюща.

Далі робота продовжиться в секціях. На першій — «Раціоналізація територіального устрою України — основа оптимального управління територіями», якою керуватиме академік Академії правових наук України М. Орзих, розглядатимуться такі питання: територіальна організація країни та державний устрій. Склад території України; організаційно-правові принципи утворення і функціонування територіальної організації і інші.

Другу секцію «Соціально-економічні проблеми територіального управління» вестиме академік АН України В. Мамутов. На ній вестиметься розмова довкола таких проблем: система, організаційна структура та функції економічних органів місцевої виконавчої влади; розподіл економічних функцій між центральними і місцевими органами державного управління, а також інших.

На третій секції «Державна виконавча влада, місцеве та регіональне самоврядування в системі територіальної організації України» під керівництвом доктора юридичних наук, професора І. Бутка вестиметься дискусія про роль і значення органів державної виконавчої влади в удосконаленні управління відповідними територіями; актуальні проблеми управління і самоврядування сучасного українського міста; співвідношення функцій і повноважень органів виконавчої влади з органами місцевого та регіонального самоврядування.

Як бачимо, дискусії мають бути широкими і цікавими. Вони мають охопити чимале коло як наукових, так і суто практичних проблем управління. З пропозиціями з приводу проведення конференції можна звертатися за адресою: 252220, Київ, вул. Банкова, 11, служба Президента України з питань територій.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
член оргкомітету, парламентський оглядач.

Продиктовано в номер

ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО

Перші 100 тисяч тонн солодкого продукту виробили цукрозаводи Кіровоградщини. Хоча літо і осінь були посушливими, вихід цукру з тонни сировини становить 138 кілограмів. За словами спеціалістів, такого показника в області ще не було. І це при тому, що на Маловисківському, Новоукраїнському та Капітанівському заводах він ще вищий.

Наш кор.

ДЕ НАШЕ НЕ ПРОПАДАЛО...

У Вінниці, просто на вулиці, знайдено кілька металевих контейнерів з написом «радіація». На ноги підняли міліцію, цивільну оборону, санепідемслужбу. Власником контейнерів виявилось об'єднання «Хімпром», де зникло 5 таких «ящиків». Чотири — знайдено, один — шукають, адже він здатен згубно вплинути на здоров'я тих, хто знаходитиметься поблизу. Як контейнери потрапили на вулицю? Мабуть, хтось хотів поживитися свинцем, а потім роздивився, що там прилад з радіоактивним джерелом...

Мар'ян СТАНОВИЧ.

ЗА ДЕЗЕРТИРСТВО

Три з половиною роки позбавлення волі у колонії суворого режиму — таку міру покарання визначив військовий трибунал Одеського гарнізону рядовому Андрієві Степанцю. Він був призваний на службу рік тому. Якось Андрієва мати попросила командування відпустити хлопця на п'ять діб додому, на Тернопільщину. Відпустили. Він не повернувся. Не змогли умовити й представники військової частини, тим більше, що батьки стали на бік Андрія. Тепер жалкують, та пізно. Присуд А. Степанцю — перший в ОдВО відтоді, як створено українську армію.

Георгій ВОРОТНЮК.

НАПЕРЕДОДНІ ЖОВТНЕВОЇ РІЧНИЦІ

Осінній республіканський ярмарок відбудеться в Сімферополі 6 листопада. Таке розпорядження видала Рада міністрів Криму.

Наш кор.

Є ЖЕРТВИ

У Ромнах Сумської області внаслідок порушення технології копчення, допущеного на міжрайбазі райспоживспілки, п'ятеро громадян доставлені до лікарні. Усі вони, як виявилось, куштували копчену рибу. Життя двох з них, подружжя Лазоренків з села Ярошівки, врятувати не вдалося.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

8. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М «Волинянка»).

9. Львівському АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Електрон»).

10. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).

11. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).

12. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).

13. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).

14. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).

15. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).

16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).

17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).

19. Кіровоградському ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).

20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплек лизни).

21. Ужгородському заводу «Електродвигун» «Марічка»).

22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (мебл

23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська порація».

24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).

25. Львівському мотозаводу (мопед).

26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомо тип «Парнас», сільськогосподарської техніки.

27. Рівненському радгоспу «Тучинському».

28. Державному підприємству «Рівнельон» (с

29. Рівненському державному підприємству агрегатів» (набори ножів, м'ясорубки).

30. «Економбанку», Рівне (10 виграшів по тися

31. Рівненському льонооб'єднанню (10 вигр понів).

32. Шпанівському експериментальному заво центратів.

33. Закарпатській фабриці орендарів «Турянк

34. ______________________

Під час передплатної кампанії у жовтні — же міститися і назва вашої фірми чи підпр по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу умови, якщо передплатите «Голос України» і лаєте до редакції листівку з поміткою «Ло

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ РЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щаст

Наша лотерея: представляємо спонсорів

ЧИМ ДІДЬКО НЕ ЖАРТУЄ

Пам'ятаєте, як жартував одеський продавець води: «Вам с сиропом да или с сиропом без? Если без, то без какого?»? У Шпанові, що на Рівненщині, напої «без» не випускають. Навпаки, шукають різноманітні «да» — чи то з фруктів, чи з дикоростучих трав...

Нині підприємство називається — експериментальний завод харчових концентратів. А раніше називалося спиртзаводом — до вікопомного горбачовського указу. І був би заводові стопроцентний «каюк», якби не...

— Якби ми тоді не зрозуміли, — каже директор заводу Володимир ПРОХОРЕНКО, — що нерозумні укази народжуються і відмирають, а випити народові хочеться. Тоді багато в Україні порізали «алкогольного» устаткування, а ми своє зберегли, хоча спочатку, як перейшли на концентрати, становище було просто катастрофічне. Продавали продукції на кілька сотень, і були раді.

— Ті складності вже позаду, настали нові часи...

— Богу дякувати, настали. і в Україні, і на нашому заводі теж. Виробництво концентратів, зокрема яблучного, ми освоїли непогано, навіть голландцям та німцям сподобався. Відродили виробництво спирту, а на його основі освоюємо випуск різноманітних горілчаних напоїв. Завдяки цьому на підприємстві зросла кількість робочих місць, додалося класних спеціалістів. Ростемо, одне слово...

— У вас розгорнулося велике будівництво...

— Будуємо нові цехи — і для розливу горілчаних виробів, і для випуску тонізуючих, слабоалкогольних і безалкогольних напоїв. Спеціальні тонізуючі напої на основі концентратів з дикоростучих трав розробляються для населення поліських районів, уражених чорнобильським лихом. Роботи вистачає. Це нині наш споживчий ринок настільки бідний, що «ковтає» все без розбору. А мине рік чи два, і не так просто буде продавати свою продукцію. Треба ж думати про перспективу...

— Але ж ви не думаєте обмежуватися лише ринком України чи СНД?

— З 25-го листопада у Лас-Вегасі (штат Невада) функціонуватиме виставка «Америка

— Україна шені, я п концентра коростучи виться, ді

— А пер і стати не й учасни тере нянк

— Вже совно каб наш заво у вашій українськ куди вхо рілка», «У «Лимонна «Вишнева новні чи «Голосу У нас в Ук

— Дя новичу,

Сер

Наші мандрівки

ВІДПУСТІТЬ МЕНЕ В ГІМАЛАЇ

Спускання на катамарані з високогірної річки — ті, хто хоч раз спокусився на це, порівнюють з падінням у пекло. Цього літа на вершині Чогорі (8611 метрів) це відчув Микола Мелентьєв із Запоріжжя, кинувши виклик разом з відомим російським сплавником Володимиром Лисенком річці Бралду, на якій у 1976 році зупинилось серце всесвітньовідомого альпініста Майка Джонса. Останній, до речі, був одним з небагатьох, хто скуштував «на смак» Молочну річку, як англійці назвали ріку Дудх Косі, що спадає бурхливим потоком з Евересту. Саме сюди і збирається у квітні наступного року група українських сплавників з Товариства вільних мандрівників Запоріжжя та клубу альпіністів Харкова. Поведе їх за собою той самий Микола Мелентьєв, що вийшов сухим з води ріки Бралду влітку.

Проте Еверест — це не Чогорі, а Пакистан — не Непал. Уряд Непалу тільки за одне право зламати шию на Евересті вимагає 50 тисяч доларів.

Але є й інший бік медалі. Сплав по найвищій річці світу (висота Евересту — 8848 метрів) — гарний привід для України привернути до себе увагу світової громадськості. Поки українським спортсменам тільки теоретично бачиться їхній карколомний проект, американська фірма «Пепсі-Кола» вже ладна одягти наших сплавників у своє вбрання, вбивши тим самим жирного рекламного зайця. Для прикладу скажу, що документальну стрічку про сплав на Алтаї по ріці Чулішман американці продали за мільйон доларів. А сплавлятися по Евересту мелентьєвці мають намір також у компанії професійного оператора. Таким чином, спонсорство цієї експедиції видається багатообіцяючим. Автори проекту уклали з редакцією «Голосу України» угоду щодо права на ексклюзивне інтерв'ю по закінченні сплаву. Втім, підтримати сміливців може кожен. РОЗРАХУНКОВИЙ РАХУНОК № 6445591 АБ «СЛОВ'ЯНСЬКИЙ» МФО 313377/7001661633, РАХУНОК БАНКУ 161401 ПО 330075. ТЕЛЕФОНИ: (0612) 644-666, (0612) 324-339. ФАКС (0612) 633-552.

Сергій ВЛАД.

Реклама

Так і живемо

ШИРОКІ ПРОБЛЕМИ ВИСОКОЇ М

У липні цього року я вже писала про театр мод «Адріа» Як на мене, його актори, модельєри та дизайнери створили щось зовсім нове і незвичне, що дуже відрізняється від звичайних показів мод Балетмейстер цього театру Олег Муха запрошував мене на наступний спектакль, який мав відбутися 10 жовтня цього року. Цей день минув, ніхто до редакції не зателефонував, отож я вирішила звернутися з претензіями до президента «Адрії» Панайотиса Панайоту.

— Панайотисе, що ж сталося? Спектаклю не було чи просто пресу не запрошували?

— Та ні, спектакль не відбувся... На жаль, ми опинилися раптом у дуже скрутному становищі, і коли почнемо втілювати в життя свої плани, поки що не відомо...

— А що ж так?

— Розумієте, проблеми фінансові: наші спонсори зараз не в змозі нам допомагати, а ми не можемо тримати колектив, не платячи грошей... Хоча наші актори, як кажуть, «зберігають нам відданість» — недавно я зустрів кількох з них, і мені стало дуже приємно — актори відмовляються від вигідних пропозицій, чекаючи, коли ми станемо на ноги...

— І коли ж те буде?

— Щиро кажучи, не знаю. Зараз ми реєструємо спільне підприємство «Адріа», а працювати на повну силу почне-

мо, коли з'являться гроші. До нас, власне, зверталися з пропозиціями надати фінансову допомогу представники деяких ваших фірм, але, розумієте, їх зовсім не цікавило, що ми робимо — їм потрібен був наш валютний рахунок на Кіпрі...

— А що ви хочете робити?

— Ми хочемо одягати ваших жінок. І, якщо вдасться вирішити проблеми з фінансами та приміщенням (поки що у нас є невеличке, яке ми тимчасово орендуємо), магазином, створювати в Україні і високу моду. Адже в Росії така вже є, а в Україні — ні, і це дуже прикро... Ну й, обов'язково, — театр. До речі, після нашого шоу один з будинків моделей почав робити щось подібне, та й наших дівчат запрошували до співпраці, але, як я вже казав, вони відмовилися, чекаючи на нас.

— Ви сказали, що хочете одягати наших жінок, і тут же — створювати високу моду... Але ж у нас не так багато жінок, які можуть дозволити собі носити індивідуальні моделі...

— Так. Тому ми будемо робити моделі і для так званого «масового вжитку», але — оригінальні і індивідуальні. Наприклад, щоб співачка, виходячи на сцену, була певна — такої сукні вона не побачить ні в залі, ні взагалі більше ніде, окрім власного гардеробу. Погодьтеся, це дуже важливо.

— А тканини, фурнітура? Ви ж знаєте, які у нас з цим проблеми!

— Знаю. Дуже складно, тому я привожу все це з Кіпру, але товари, як правило, італійського та французького виробництва. Якщо ж купуємо тут — обов'язково імпортні.

— Хто у вас розробляє моделі?

— Художник-дизайнер — я сам, модельєр — Тетяна Півень, балетмейстер — Олег Муха. Є які в нас

— Ви А що б закінчен

— Так, тектурно А після тів би в Украї менша тут — я ші бізне новному продаже виробля виробля казувати бутньом зин, у я для тих, носити виробни гу стави театралі лей. У цій — невого КІБІ вз проводи залі, х дили та жаль, —

— Щ вдастьс ми.

Кате

Сер

Передплата-93

...ни» проводить ...едплатників-93 ...іграватимуться ...і товари: ав... ...ори, холоди... ..., інша дефіци... ...ніка. І ВСЕ ЦЕ ...М ГЕНЕРАЛЬ... ...АМ:

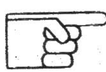
...втомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М ...

...у АТ «Концерн «Електрон» (телевізори «Елект...

...ському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
...у ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
...підшипниковому заводові (універсальні дерево...
...и).
...у тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (мі...
...12).
...фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, ...том «Аргус»).
...ому ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ...

...ому колективно-виробничо-торговельному підпри... ...відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).
...ькому виробничому об'єднанню «Новатор» (авто... ...ачі, магнітоли, зарядні пристрої).
... «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канце... ...дя).
...ському ВО «Червона зірка» (автомобільний ван... ...пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка ...

20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплекти постільної білизни).
21. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»).
22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі).
23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація».
24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).
25. Львівському мотозаводу (мопед).
26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас», сільськогосподарської техніки.
27. Рівненському радгоспу «Тучинському».
28. Державному підприємству «Рівнельон» (скатерки, серветки).
29. Рівненському державному підприємству «Завод тракторних агрегатів» (набори ножів, м'ясорубки).
30. «Економбанку», Рівне (10 виграшів по тисячі купонів).
31. Рівненському льонооб'єднанню (10 виграшів по тисячі купонів).
32. Шпанівському експериментальному заводу харчових концентратів.
33. Закарпатській фабриці орендарів «Турянка» (меблі).

34. ______________________

Шанов... бродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

...А ДІДЬКО НЕ ЖАРТУЄ

...к жартував одеський продавець води: «Вам с си... ...с сиропом без? Если без, то без какого?»? У Шпа...ненщині, напої «без» не випускають. Навпаки, шу...итні «да» — чи то з фруктів, чи з дикоростучих ...

...мство називається — експериментальний завод ...нтратів. А раніше називалося спиртзаводом — до ...рбачовського указу. І був би заводові стопро..., якби не...

...тоді не зрозу... ...директор заво... ...ПРОХОРЕНКО, ...ні укази народ... ...мирають, а ви... ...хочеться. Тоді ...ні порізали «ал...аткування, а ми ... хоча спочатку, ...на концентрати, ...о просто ката... ...давали проду... ...сотень, і були ...

...ості вже позаду, ...часи...

— Богу дякувати, настали. І в Україні, і на нашому заводі теж. Виробництво концентратів, зокрема яблучного, ми освоїли непогано, навіть голландцям та німцям сподобався. Відродили виробництво спирту, а на його основі освоюємо випуск різноманітних горілчаних напоїв. Завдяки цьому на підприємстві зросла кількість робочих місць, додалося класних спеціалістів. Ростемо, одне слово...

— У вас розгорнулося велике будівництво...

— Будуємо нові цехи — і для розливу горілчаних виробів, і для випуску тонізуючих, слабоалкогольних і безалкогольних напоїв. Спеціальні тонізуючі напої на основі концентратів з дикоростучих трав розробляються для населення поліських районів, уражених чорнобильським лихом. Роботи вистачає. Це нині наш споживчий ринок настільки бідний, що «ковтає» все без розбору. А мине рік чи два, і не так просто буде продавати свою продукцію. Треба ж думати про перспективу...

— Але ж ви не думаєте обмежуватися лише ринком України чи СНД?

— З 25-го листопада у Лас-Вегасі (штат Невада) функціонуватиме виставка «Америка — Україна». Ми також запрошені, я повезу туди фруктові концентрати і концентрати дикоростучих трав. Чим, як мовиться, дідько не жартує...

— А чи не збираєтесь ви пере... тити «Го... України» і стати не лише спонсором, а й учасником редакційної лотереї... оже, ви... те «Волинянку»... живо... ...бана...

— Вже передплатив. І стосовно кабанця — не проти. А наш завод пропонує розіграти у вашій лотереї п'ять наборів українських горілчаних напоїв, куди входять «Українська горілка», «Українська з перцем», «Лимонна», «Звіробій» і лікер «Вишнева гора». Так що, шановні читачі і передплатники «Голосу України», як кажуть у нас в Україні — будьмо!

— Дякую, Володимире Івановичу, за розмову.

Записав
Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Так і живемо

...ИРОКІ ПРОБЛЕМИ ВИСОКОЇ МОДИ

...о року я вже ...атр мод «Адріа» ...ього актори, мо...зайнери створи... ...сім нове і нез... ...е відрізняється ...х показів мод ... цього театру ...запрошував мене ... спектакль, який ... 10 жовтня цього ...ень минув, ніхто ...е зателефонував, ...шила звернутися ... до президента ...отиса Панайоту.

...се, що ж сталося ...не було чи про... ...е запрошували?

...спектакль не від... ...каль, ми опини... ...у дуже скрутно... ... і коли почнемо ... життя свої пла... ...не відомо...

...ак!

..., проблеми фі... ...спонсори зараз ...нам допомагати, ...емо тримати ко... ...тячи грошей... ...тори, як кажуть, ...нам відданість» ...зустрів кількох ...стало дуже при... ...и відмовляються ...пропозицій, че... ...и станемо на но...

...те буде?

...ажучи, не знаю. ...єструємо спільне ...«Адріа», а пра... ...вну силу почнемо, коли з'являться гроші. До нас, власне, зверталися з пропозиціями надати фінансову допомогу представники деяких ваших фірм, але, розумієте, їх зовсім не цікавило, що ми робимо — їм потрібен був наш валютний рахунок на Кіпрі...

— А що ви хочете робити?

— Ми хочемо одягати ваших жінок. І, якщо вдасться вирішити проблеми з фінансами та приміщенням (поки що у нас є невеличке, яке ми тимчасово орендуємо), магазином, створювати в Україні і високу моду. Адже в Росії така вже є, а в Україні — ні, і це дуже прикро... Ну й, обов'язково, — театр. До речі, після нашого шоу один з будинків моделей почав робити щось подібне, та й наших дівчат запрошували до співпраці, але, як я вже казав, вони відмовилися, чекаючи на нас.

— Ви сказали, що хочете одягати наших жінок, і тут же — створювати високу моду... Але ж у нас не так багато жінок, які можуть дозволити собі носити індивідуальні моделі...

— Так. Тому ми будемо робити моделі і для так званого «масового вжитку», але — оригінальні і індивідуальні. Наприклад, щоб співачка, виходячи на сцену, була певна — такої сукні вона не побачить ні в залі, ні взагалі більше ніде, окрім власного гардеробу. Погодьтеся, це дуже важливо.

— А тканини, фурнітура? Ви ж знаєте, які у нас з цим проблеми?

— Знаю. Дуже складно, тому я привожу все це з Кіпру, але товари, як правило, італійського та французького виробництва. Якщо ж купуємо тут — обов'язково імпортні.

— Хто у вас розробляє моделі?

— Художник-дизайнер — я сам, модельєр — Тетяна Півень, балетмейстер — Олег Муха. Є ще кілька чоловік, які в нас працюють.

— Ви навчаєтесь у Києві. А що будете робити після закінчення навчання?

— Так, я навчаюся на архітектурному факультеті КІБІ. А після закінчення дуже хотів би залишитися працювати в Україні. Якщо буде хоч найменша можливість працювати тут — я залишуся. Адже ваші бізнесмени поки що в основному займаються куплею-продажем і майже нічого не виробляють. А я хочу саме виробляти. Ну й, звичайно, показувати... Ми хотіли б у майбутньому мати власний магазин, у якому було б ательє — для тих, хто має можливість носити одяг індивідуального виробництва, і щоб мати змогу ставити спектаклі, робити театралізований показ моделей. У нас багато пропозицій — і з колишнього Жовтневого палацу запрошують, КІБІ взагалі надав нам змогу проводити репетиції у їхньому залі, хочуть, щоб ми проводили такі вечори, але все, на жаль, — у грошах...

— Що ж, сподіваюсь, вам вдасться вирішити ці проблеми.

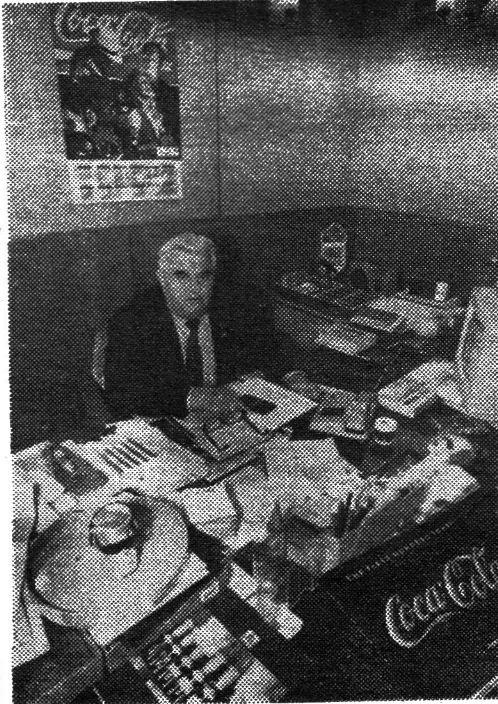
Розмову вела
Катерина ВОРОНЕНКО.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«КОКА-КОЛА» ПРОПОНУ...

Генеральний директор орендного підприємства «Росинка» Андрій Познанський щойно прибув з Нью-Йорка, де він вів переговори із всесвітньовідомою фірмою «Кока-Кола» відносно створення спільного підприємства. Головна новина, з якою він повернувся: бізнесмени «Кока-Коли» навідріз відмовилися мати справу з державним підприємством, запропонувавши Познанському його викупити. До цього він вже був готовий. Два роки роботи в умовах оренди дозволили колективу накопичити кошти для посилення проектних потужностей, незважаючи на те, що на розвиток виробництва відраховували значно більше, ніж прийнято. «Росинка» вже «налилася» до потрібної ваги, щоб розпочати справу з «Кокою» 50×50. У штаб-квартирі американської фірми уточнили тільки суттєві деталі: підприємство оцінюватиметься у доларах, щоб його вартість мав змогу покривати і діловий партнер, а

Фоторепортаж

затим вона має поповнити статутний ... Спільне підприємство, розраховує П...ський, дозволить вирішити безліч б... проблем: відсутність натуральних ...тизаторів, виробництво ємкостей з п...лентеровтолату, покращення умов ... цехах підприємства тощо. Через т...жімо, що Україна не виробляє пол...ну низького тиску, головною ємкіст... безалкогольних напоїв залишається... на пляшка. У цеху, який облиц... кахлем, стоїть суцільний гуркіт, що ... простий смертний витримує кілька ... Пробували, було, одягати на вуха ... непроникливі, навіть музичні, нав... проте нововведення не прижилося. ... що тут працюють, відмахуються, у...чись: мовляв, звикли. Якщо звикли ... відвикати, — резюмує Андрій По...

Знай наших!

БУДЕМО ВЗАЄМНО КОРИСНИМИ

Напередодні свята автомобілістів, яке за інерцією ще відзначають у деяких колективах, директор спеціалізованого автопідприємства № 2105 Юрій Сабодаш зіткнувся з проблемою. Підприємство «сидить» на картотеці, клієнти, серед яких є й російські, вчасно не розплатилися за послуги, заборгували 5 мільйонів карбованців.

І все ж Юрій Іванович вирішив зробити щось приємне для водіїв, а особливо для ветеранів і пенсіонерів. Він розпорядився виділити гроші для передплати 100 примірників «Голосу України» і безкоштовно передати їх працівникам. Чому він обрав саме «Голос України»?

— Наші водії-«дальнобойщики» їздять по всіх країнах СНД, — відповідає Юрій Іванович, — і, повертаючись додому, хочуть мати вичерпну інформацію з політичних, економічних питань в Україні. Вони жваво обговорюють хід роботи сесії Верховної Ради, закони незалежної держави, часом дізнаються про помітні події на Херсонщині саме з парламентської газети. До того ж зацікавила людей можливість виграти цінні речі в лотереї, застрахувати своє життя через акціонерне товариство «Саламандра», яке для спонсорської діяльності теж обрало «Голос України».

— Які побажання колективу журналістів?

— Гостріше пишіть про такі стратегічні проблеми, як забезпечення країни нафтопродуктами. Знаєте, через нестачу бензину довелося моєму бухгалтеру діставатися до поштамту з селища Комишани чужим транспортом...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Звер...

Контрабанд... Але й контрро...

З початку року Управління СБУ по м. Києву та Київській області в контакті з іншими правоохоронними та контролюючими органами припинило 12 спроб незаконного вивезення різними комерційними структурами за межі України стратегічної сировини, матеріалів і гостродефіцитних товарів.

Серед підприємств, що потрапили в поле зору управління в процесі оперативної діяльності, — науково-виробнича фірма «Лєна». Її працівники намагалися контрабандним шляхом переправити за рубіж велику партію гафнію та цирконію на суму близько 70 мільйонів карбованців. Слідчим управлінням СБУ в порушеній кримінальній справі вивчаються обставини, механізм протиправних дій, виявляються їх учасники.

Партію ... 16 мільйо... 100 тонн ... збиралися ... «Контракт-... комерсанти ... меженою ... «АВІС-ЛТД... готували д... вивезення ... торії війсь... тонн цукру ... масла, та ... правоохоро...

Серед т...ся для не... за кордон ... лястої мет... ного взутт... вання на б... При цьом... цій вдают... ду хитрощ... ржавних т...

Кримін...

ПЕРЕВІРКА НА ШЛЯХАХ

Приватну «митницю» на відрізку шляху Київ — Одеса, що пролягає Кіровоградщиною, вирішили влаштувати п'ятеро мешканців міста Ульянівки. Осідлавши «Жигулі», молодики виїхали на трасу. Першою жертвою стало подружжя з Умані, в яких відібрали тисячу купонів. Другою — одесит, якого зупинили, коли вже стемніло. Автомобіля зіштовхнули на уз...

біччя, вика... світловідби... ли далі. Т... незважаючи... глядів ном... вістив мі... ників затри... бували по... колаєва.

Кіровог...

КУП...

Кілька ... краденої ... явили на ...

постільної бі-
ральні машини
вестиційна кор-
ів «Пежо», мас-
терки, серветки).
авод тракторних
купонів).
в по тисячі ку-
харчових кон-
(меблі).

анов бродії!
истопаді тут мо-
ства. Пропозиції
шої лотереї за
рік. Затим надси-
ея», де вказуєте:
ОФОРМИЛО ПЕ-
ам!

Ми також запро-
зу туди фруктові
концентрати ди-
рав. Чим, як мо-
о не жартує...
не збираєтесь ви
«Гол України»
ше спонсором, а
редакційної ло-
ви те «Воли-
вол бана...
редплатив. І сто-
я — не проти. А
ропонує розіграти
рей п'ять наборів
орілчаних напоїв,
«Українська го-
інська з перцем»,
Звіробій» і лікер
ра». Так що, ша-
і передплатники
їни», як кажуть у
і — будьмо!
Володимире Іва-
озмову.
Записав
МЕЛЬНИЧУК.

ДИ

кілька чоловік,
ються.
частесь у Києві.
робити після
чання!
вчаюся на архі-
факультеті КІБІ
нчення дуже хо-
тися працювати
що буде хоч най-
вільні працювати
шуся. Адже ва-
поки що в ос-
ються куплею-
майже нічого не
я хочу саме
й, звичайно, по-
хотіли б у май-
ти власний мага-
було б ательє —
має можливість
індивідуального
щоб мати змо-
ектаклі, робити
й показ моде-
багато пропози-
олишнього Жовт-
запрошують,
надав нам змогу
етиції у їхньому
щоб ми провово-
ри, але все, на
ішах...
сподіваюсь, вам
ишити ці пробле-

Розмову вела
ВОРОНЕНКО.
Фото
ОВАЛЬЧУКА.

«КОКА-КОЛА» ПРОПОНУЄ «МЕТЕЛИКА»

Фоторепортаж

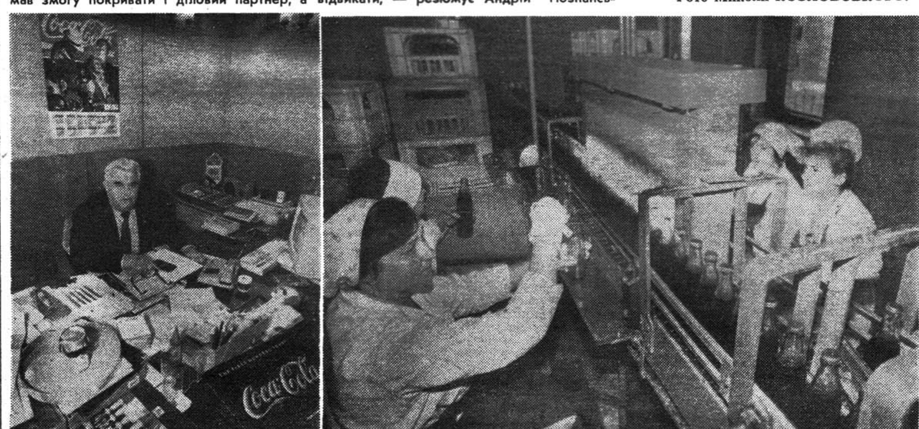
Генеральний директор орендного підприємства «Росинка» Андрій Познанський щойно прибув з Нью-Йорка, де він вів переговори із всесвітньовідомою фірмою «Кока-Кола» відносно створення спільного підприємства. Головна новина, з якою він повернувся: бізнесмени «Кока-Коли» навідріз відмовилися мати справу з державним підприємством, запропонувавши Познанському його викупити. До цього він вже був готовий. Два роки роботи в умовах оренди дозволили колективу накопичити кошти для посилення проектних потужностей, незважаючи на те, що на розвиток виробництва відраховували значно більше, ніж прийнято. «Росинка» вже «налилася» до потрібної ваги, щоб розпочати справу з «Кокою» 50×50. У штаб-квартирі американської фірми уточнили тільки суттєві деталі: підприємство оцінюватиметься у доларах, щоб його вартість мав змогу покривати і діловий партнер, а затим вона має поповнити статутний фонд. Спільне підприємство, розраховує Познанський, дозволить вирішити безліч болючих проблем: відсутність натуральних ароматизаторів, виробництво ємкостей з поліетилентеровтолату, покращення умов праці у цехах підприємства тощо. Через те, скажімо, що Україна не виробляє поліетилену низького тиску, головною ємкістю для безалкогольних напоїв залишається скляна пляшка. У цеху, який облицьований кахлем, стоїть суцільний гуркіт, що його простий смертний витримує кілька хвилин. Пробували, було, одягати на вуха звуконепроникливі, навіть музичні, навушники, проте нововведення не прижилося. Жінки, що тут працюють, відмахуються, усміхаючись: мовляв, звикли. Якщо звикли, треба відвикати, — резюмує Андрій Познанський. Він же давненько міркує ринковими категоріями: той, хто дає прибуток, не повинен відчувати дискомфорту. Одне слово, Андрій Познанський ось-ось одягне «метелика», як це заведено у справжніх бізнесменів, тому я дещо іронізую:

— Андрію Михайловичу, ось ви станете приватником, чого чекати далі — зниження цін!

— А чому ні? Тільки не одразу. Адже сьогодні державі вигідно підвищення ціни, бо це за собою тягне зростання податку на додаткову вартість. Йому б встановити податкові пільги на ряд життєво важливих продуктів — хліб, воду і молоко, але ж ні, бюджет не дає спокою!

Сергій ВУСАТИЙ.

На знімках — генеральний директор «Росинки» Андрій Познанський; лінія розливу одного з цехів підприємства.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Знай наших!

БУДЕМО ВЗАЄМНО КОРИСНИМИ

Напередодні свята автомобілістів, яке за інерцією ще відзначають у деяких колективах, директор спеціалізованого автопідприємства № 2105 Юрій Сабодаш зіткнувся з проблемою. Підприємство «сидить» на картотеці, клієнти, серед яких є й російські, вчасно не розплатилися за послуги, заборгували 5 мільйонів карбованців.

І все ж Юрій Іванович вирішив зробити щось приємне для водіїв, а особливо для ветеранів і пенсіонерів. Він розпорядився виділити гроші для передплати 100 примірників «Голосу України» і безкоштовно передати їх працівникам. Чому він обрав саме «Голос України»?

— Наші водії-«дальнобойщики» їздять по всіх країнах СНД, — відповідає Юрій Іванович, — і, повертаючись додому, хочуть мати вичерпну інформацію з політичних, економічних питань в Україні. Вони жваво обговорюють хід роботи сесії Верховної Ради, закони незалежної держави, часом дізнаються про помітні події на Херсонщині саме з парламентської газети. До того ж зацікавила людей можливість виграти цінні речі в лотереї, застрахувати своє життя через акціонерне товариство «Саламандра», яке для спонсорської діяльності теж обрало «Голос України».

— Які побажання колективу журналістів!

— Гостріше пишіть про такі стратегічні проблеми, як забезпечення країни нафтопродуктами. Знаєте, через нестачу бензину довелося моєму бухгалтеру діставатися до поштамту з селища Комишани чужим транспортом...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Зверніть увагу

Контрабандист не спить. Але й контррозвідка не дрімає

З початку року Управління СБУ по м. Києву та Київській області в контакті з іншими правоохоронними та контролюючими органами припинило 12 спроб незаконного вивезення різними комерційними структурами за межі України стратегічної сировини, матеріалів і гостродефіцитних товарів.

Серед підприємств, що потрапили в поле зору управління в процесі оперативної діяльності, — науково-виробнича фірма «Лєна». Її працівники намагалися контрабандним шляхом переправити за рубіж велику партію гафнію та цирконію на суму близько 70 мільйонів карбованців. Слідчим управлінням СБУ в порушеній кримінальній справі вивчаються обставини, механізм протиправних дій, виявляються їх учасники.

Партію цирконію майже на 16 мільйонів карбованців і 100 тонн бронзових сплавів збиралися збути також МП «Контракт-91» і «Буддеталь». А комерсанти товариства з обмеженою відповідальністю «АВІС-ЛТД» (м. Біла Церква) готували до безліцензійного вивезення до Вірменії з території військової частини 26 тонн цукру і тонну вершкового масла, та вчасно втрутилися правоохоронці.

Серед товарів, що готувалися для незаконного продажу за кордон, великі партії сріблястої металевої ртуті, імпортного взуття, продуктів харчування на багатомільйонні суми.

При цьому організатори акцій вдаються до різного роду хитрощів. Добувають у державних та контролюючих органах фіктивні ліцензії, виготовляють їх ксерокопії, пропонують хабарі посадовим особам. Використовують і окремі хиби в роботі митниці, відсутність поки що в державі цілісної і єдиної системи надійного контролю за переміщенням товарів через кордон. А з метою заплутування слідів практикуються неодноразові й багатоходові комбінації по перепродажу товару на території України.

На сьогодні в УСБУ ведеться перевірка ще кількох оперативних матеріалів щодо незаконної підприємницької та фінансової діяльності столичних комерційних структур і зв'язаних з ними корумпованих чиновників.

Сергій ШЕВЧЕНКО.
(Прес-центр УСБУ).

Кримінальна хроніка

ПЕРЕВІРКА НА ШЛЯХАХ

Приватну «митницю» на відрізку шляху Київ — Одеса, що пролягає Кіровоградщиною, вирішили влаштувати п'ятеро мешканців міста Ульянівки. Осідлавши «Жигулі», молодики виїхали на трасу. Першою жертвою стало подружжя з Умані, в яких відібрали тисячу купонів. Другою — одесит, якого зупинили, коли вже стемніло. Автомобіля зіштовхнули на узбіччя, викачали бензин, зняли світловідбивачі з фар і майнули далі. Та кмітливий одесит, незважаючи на темряву, розгледів номер автомобіля і сповістив міліцію. Невдовзі нападників затримали, коли вони пробували пограбувати жителя Миколаєва.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

КУПІТЬ СНАРЯДИ

Кілька потаємних схованок краденої зброї, боєприпасів виявили на території Чернівецького гарнізону та прикордонного загону співробітники обласного управління СБУ. Встановлено і осіб, які цупили все це з військових складів. Крали переважно офіцери, та згодом, користуючись потуранням своїх командирів, підпільним промислом зайнялися й рядові. Брали все, що під руку траплялось, — пістолети, набої до автоматів. Один із військовослужбовців умудрився винести із складу «НЗ» кілька снарядів та порохові заряди. Навіщо? Для продажу. За зброю на «чорному» ринку платять лише іноземною валютою.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Новини культури

ДАМ ЛИХА ЗА «КАБУКІ»!

У столичному оперному театрі з короткими гастролями виступає Токійський балет (спасибі Мінкультури та театрові «Дружба»). У репертуарі — уславлений балет «Кабукі» в постановці Моріса Бежара і «Сильфіда». Інтерес публіки настільки великий, що вона починає клопотатися про зайвий квиток вже години за півтори до початку вистави.

ГОПАЧНИЙ ПОСТМОДЕРН

Минулої суботи Київський Молодіжний театр відкрив черговий сезон. Відкрив, можливо, найчуднішою в своїй історії виставою. Це — «Вій» (п'єса Т. Тамільченко за Гоголем, постановка В. Шулакова, художник Л. Чернова, балетмейстер О. Сегаль, Хому Брута грає І. Щербак). Вистава ошелешує дивною композицією: основні персонажі включаються в сюжет десь аж на 45-й хвилині гри (це якби у футболі центрофорвардів випустили на поле тільки в кінці першого тайму!). Крім того, у виставі під назвою «Вій» нема... самого Вія! Та й взагалі немає майже жодного завершеного персонажа. Головна тут дійова особа — танок, у ньому й зосереджено всю містику Гоголя. Цікавий хід, але шкода, що актори ніби не зовсім при ділі.

Христофор ГРУША.

І МУЗИКУ ПОСЛУХАЛИ, І ФОНД ЗАСНУВАЛИ

Два дні у концертному залі Донецької обласної філармонії імені С. Прокоф'єва музична громадськість шахтарського краю мала змогу послухати концерти відомої американської піаністки українського походження Юліани Осінчук. Гостя зустрілася із студентами консерваторії, побувала на батьківщині композитора С. Прокоф'єва у селищі Красному Краснолиманського району.

Приїзд пані Юліани збігся із заснуванням у Донецьку Українського фонду імені С. Прокоф'єва.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Коротко

КОЛИ ПАЛЬНЕ — ДЕФІЦИТ

Конструктори Крюківського вагонобудівного заводу створили вантажний велосипед. При вазі 29 кілограмів він витримає навантаження у чотири рази більше. Тому він годиться як для туризму, так і для господарських цілей.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

ЖИВУТЬ ЖЕ СОБАКИ!

Героєм останнього кримського телеаукціону стало двомісячне щеня породи чау-чау на кличку Шейх. Починаючи з стартових 250 доларів, бажаючі придбати собачого аристократа набавляли-набавляли і зупинилися на двох з половиною тисячах доларів. А це — понад мільйон карбованців.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

ОДЕСА ПЛАТИТЬ ЗА КРАСУ

15 молодих архітекторів з Німеччини, Данії, Польщі, Єгипту, Ізраїлю, Румунії, Чехії, України та Росії з'їхалися на 12 днів під егідою Міжнародної академії архітектури на семінар-практикум, мета якого — зібрати найкращі ідеї для реконструкції заповідної зони міста та рекреаційного узбережжя Чорного моря. Витрати — за рахунок комерційних структур.

Наш кор.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Українську державну компанію «Діаманти України»

З метою захисту економічних інтересів України та належного використання власної сировинної бази **постановляю:**

1. Утворити Українську державну компанію «Діаманти України» за участю Київського виробничого об'єднання «Ізумруд», Вінницького заводу «Кристал», Національного банку України та Міністерства фінансів України.

2. Призначити АБРАМОВА Володимира Миколайовича президентом Української державної компанії «Діаманти України».

3. Покласти на компанію «Діаманти України» вирішення питань, пов'язаних з забезпеченням споживачів алмазами, використанням та реалізацією діамантів, проведення всіх, включаючи зовнішньоекономічні, операцій з дорогоцінними, напівдорогоцінними каменями, бурштином та дорогоцінними металами (за винятком металів у монетарній формі).

4. Встановити, що підприємства, які займаються обробкою дорогоцінних, напівдорогоцінних каменів, бурштину, дорогоцінних металів, здійснюють свою діяльність під контролем Міністерства фінансів України.

5. Кабінету Міністрів України у місячний строк подати Верховній Раді України пропозиції щодо:

включення підприємств, зазначених у статті 1 цього Указу, до переліку об'єктів, що не підлягають приватизації;

встановлення режиму ліцензування експорту дорогоцінних і напівдорогоцінних каменів, бурштину, дорогоцінних металів і виробів з них;

звільнення підприємств, зазначених у статті 1 цього Указу, від податку на добавлену вартість.

Кабінету Міністрів України за участю Національного банку України визначити джерела фінансування закупок алмазів за межами України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 жовтня 1992 року

ПОЛОЖЕННЯ

Про дипломатичне представництво України за кордоном

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
Президента України

Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном

Затвердити Положення про дипломатичне представництво України за кордоном (додається).

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
22 жовтня 1992 року

1. Це Положення визначає статус, завдання та функції дипломатичного представництва України за кордоном.

2. Дипломатичне представництво України є постійно діючою установою України за кордоном, що покликана підтримувати офіційні міждержавні відносини, здійснювати представництво України, захищати інтереси України, права та інтереси її громадян і юридичних осіб.

Керівництво дипломатичним представництвом здійснює Міністерство закордонних справ України, діяльність дипломатичного представництва базується на положеннях Віденської конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року, двосторонніх та інших багатосторонніх міжнародних договорів України, законодавства України та держави перебування, а також цього Положення.

3. Функції дипломатичного представництва України включають:

1) представництво України в державі перебування та підтримання з цією державою офіційних відносин;

2) захист інтересів України, прав та інтересів її громадян та юридичних осіб в державі перебування;

3) ведення переговорів з урядом держави перебування;

4) з'ясування всіма законними засобами становища і подій у державі перебування та інформування про них відповідних органів України;

5) поширення в державі перебування інформації про становище в Україні і події міжнародного життя;

6) заохочення дружніх відносин між Україною і державою перебування та розвиток їх співробітництва в галузі економіки, культури і науки.

Дипломатичне представництво України за дорученням Міністра закордонних справ України може виконувати і консульські функції.

4. Главою дипломатичного представництва України є посол або посланник, або повірений у справах.

Глава дипломатичного представництва є головним представником України в державі перебування. Він здійснює загальне керівництво, координацію та контроль за діяльністю всіх установ України, спеціалістів, делегацій, посадових та інших осіб, які перебувають у цій державі.

Керівники всіх українських установ і делегацій, представники і громадяни України в іноземній державі зобов'язані неухильно виконувати вказівки посла в цій державі і подавати йому необхідну допомогу, сприяти в здійсненні покладених на нього завдань.

Посол або посланник призначається указом Президента України за поданням Міністерства закордонних справ України в разі отримання згоди (агреману) на це призначення іноземної держави, до якої він призначається.

Повірений у справах України, а також інші члени дипломатичного персоналу призначаються наказом Міністра закордонних справ України.

Послу або посланнику України, що відбуває до держави перебування, вручається підписана Президентом і скріплена Міністром закордонних справ України вірча грамота, яка після прибуття вручається главі держави перебування.

Повіреному у справах України, що відбуває до держави перебування, вручається лист Міністра закордонних справ України, який після прибуття вручається Міністру закордонних справ держави перебування.

5. Посол або посланник України приступає до виконання своїх службових обов'язків у державі перебування після вручення вірчої грамоти главі держави, до якої він призначений, або після повідомлення про своє прибуття і вручення завірених копій вірчої грамоти Міністру закордонних справ цієї держави залежно від практики, яка існує в державі перебування.

Повірений у справах України приступає до виконання своїх службових обов'язків з моменту вручення листа Міністра закордонних справ України Міністру закордонних справ держави, до якої він призначений.

6. Місія глави дипломатичного представництва України припиняється у випадку:

1) його відкликання у встановленому порядку;

2) його відставки;

3) його смерті;

4) оголошення його persona non grata в державі перебування.

7. Главою дипломатичного представництва України, членами дипломатичного персоналу дипломатичного представництва України в іноземній державі можуть бути тільки громадяни України.

Членами адміністративно-технічного й обслуговуючого персоналу дипломатичного представництва України можуть бути громадяни України і, в окремих випадках, громадяни держави перебування при відповідному повідомленні міністерства закордонних справ держави перебування про їх прийом на роботу до цього представництва.

8. Клас, до якого повинен належати глава дипломатичного представництва України, і при необхідності кількісний склад персоналу дипломатичного представництва України в іноземній державі встановлюються двосторонньою угодою України з цією державою.

9. Глава дипломатичного представництва України або член дипломатичного персоналу дипломатичного представництва України може бути за поданням Міністра закордонних справ України призначений указом Президента України одночасно представником України при будь-якій міжнародній організації.

Дипломатичне представництво України в іноземній державі може одночасно представляти інтереси України в інших державах за їх згодою.

10. Глава дипломатичного представництва України, інші члени дипломатичного персоналу дипломатичного представництва України не можуть в державі перебування займатися професійною або комерційною діяльністю з метою особистої користі.

11. Глава дипломатичного представництва України і члени дипломатичного персоналу дипломатичного представництва України, а також члени їх сімей, члени обслуговуючого персоналу, якщо вони не є громадянами держави перебування, користуються привілеями та імунітетами, передбаченими Віденською конвенцією про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року, якщо двосторонньою угодою України з цією державою не передбачено інше.

12. Фінансування діяльності дипломатичного представництва України здійснюється Кабінетом Міністрів України, а забезпечення приміщеннями та вирішення інших питань діяльності регулюються угодою між Україною та державою перебування.

13. В тих випадках, коли міжнародним договором України встановлені інші норми, ніж передбачені цим Положенням, застосовуються норми цього міжнародного договору.

Секретар Адміністрації
Президента України
М. ХОМЕНКО

ПОВІДОМЛЕННЯ

МІНІСТЕРСТВА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ ПРО ІНДЕКС СПОЖИВЧИХ ЦІН ФІКСОВАНОГО НАБОРУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ МІНІМАЛЬНОГО СПОЖИВЧОГО БЮДЖЕТУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1992 РОКУ

Індекс споживчих цін фіксованого набору товарів та послуг, що входять до складу мінімального споживчого бюджету, за вересень 1992 року по відношенню до рівня цін травня склав 184,8%.

Зміна цін на окремі групи товарів та послуг наведена в таблиці:

Групи товарів та послуг	середня ціна по Україні (крб.)		Індекс цін вересня до травня (в %)
	в травні	в вересні	
Всього	*	*	184,8
Продукти харчування	*	*	192,1
(за кг, л)			
з них:			
Хлібні продукти			
борошно пшеничне	7,61	34,81	в 4,6 р. б.
хліб житній	2,27	6,50	в 2,9 р. б.
хліб пшеничний	4,35	16,65	в 3,8 р. б.
макаронні вироби	9,50	48,50	в 5,1 р. б.
рис	28,93	76,19	в 2,6 р. б.
манна крупа	4,65	27,68	в 6,0 р. б.
вівсяна крупа	12,10	22,70	в 1,9 р. б.
М'ясопродукти			
яловичина	68,25	142,28	в 2,1 р. б.
свинина	93,09	197,44	в 2,1 р. б.
птиця	49,82	97,06	в 1,9 р. б.
ковбаса	45,70	159,49	в 3,5 р. б.
сало	56,38	164,61	в 2,9 р. б.
субпродукти	43,32	84,83	в 2,0 р. б.
Молочні продукти			
молоко	1,93	11,97	в 6,2 р. б.
сир	12,24	47,77	в 3,9 р. б.
сметана	9,48	58,79	в 6,2 р. б.
сир твердий та плавлений	73,04	138,34	в 1,9 р. б.
Масло вершкове	44,15	195,86	в 4,4 р. б.
Яйця (за десяток)	15,10	40,50	в 2,7 р. б.
Рибні продукти	58,74	79,45	135,3
Цукор	7,76	60,28	в 7,8 р. б.
Кондитерські вироби	52,91	95,46	180,4
Олія	10,75	31,68	в 2,9 р. б.
Картопля	10,74	26,95	в 2,5 р. б.
Овочі та баштанні			
капуста	14,50	22,05	152,1
помідори	75,76	31,55	41,6
огірки	30,20	34,89	115,5
морква і буряк	9,77	19,12	в 2,0 р. б.
цибуля, часник	17,63	41,27	в 2,3 р. б.
Фрукти і ягоди			
фрукти свіжі	69,62	51,28	73,7
сухофрукти	40,86	104,09	в 2,5 р. б.
Горілка (за літр)	79,22	261,66	в 3,3 р. б.
Сигарети за пачку			
з фільтром	11,88	30,94	в 2,6 р. б.
без фільтру	5,28	11,47	в 2,2 р. б.
Непродовольчі товари	*	*	147,4
(за одиницю)			
з них:			
Пальто демісезонне			
для чоловіків	2707,04	5020,58	185,5
для жінок	3109,84	3303,90	106,2
Костюм			
для чоловіків	2079,65	2799,10	134,6
для жінок (трикотажний)	1445,62	1764,14	122,0
Взуття утеплене			
для дітей шкільного віку	369,76	623,86	168,7
для чоловіків	799,91	1171,09	146,4
для жінок	1071,98	1292,29	120,6
Туфлі, напівчеревики			
для дітей шкільного віку	213,12	312,99	146,9
для чоловіків	445,07	613,55	137,9
для жінок	416,75	621,51	149,1
Послуги	*	*	229,5
з них:			
житлово-комунальні	*	*	157,9
побутові	*	*	209,1
транспорту	*	*	164,2
зв'язку	*	*	107,9
дошкільних закладів	*	*	155,9
культури, освіти, відпочинку	*	*	278,2

Заступник міністра І. В. ХАЙНАЦЬКА.

В ІНТЕРЕСАХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

РІШЕННЯМ уряду Комітетові з питань соціального захисту військовослужбовців при Кабінеті міністрів України виділено додатково необхідну кількість штатних одиниць для створення в складі центрального апарату цього відомства відповідного підрозділу і збільшення чисельності апарату уповноважених Комітету в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі з метою вирішення питань соціального захисту військовослужбовців, які звільнені в запас або у відставку.

Нещодавно прийнято постанову Кабінету міністрів про державну податкову службу в Україні. Наш кореспондент звернувся до заступника міністра фінансів — начальника державної податкової інспекції Віктора Тентюка і попросив його відповісти на кілька запитань.

ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

І «ХОРОШІ» ТА «ПОГАНІ» ПОДАТКИ

— Які зміни внесла ця постанова в діяльність державної податкової служби?

— Я б сказав, що дуже великі й важливі.

Цього вимагає перехід до економіки ринкового типу. По-перше, для запобігання, виявлення і припинення порушень податкового законодавства, а також створення умов для безпечної роботи працівників податкової служби в складі Головної державної податкової інспекції України утворюється управління податкових розслідувань та відповідні підрозділи при державних податкових інспекціях в Республіці Крим, областях, районах, містах і районах у містах. Таким чином, служба структурно перебудовується.

По-друге, створюється управління податкової політики та управління оподаткування підприємств з іноземними інвестиціями. Ці підрозділи будуть вивчати світовий досвід оподаткування, моделювання податкових систем, розробляти проекти законодавчих актів та інструктивні матеріали з питань оподаткування, готувати міждержавні податкові угоди та контролювати оподаткування підприємств з іноземними інвестиціями і доходів іноземних юридичних осіб.

По-третє, розпочинається поступовий перехід до податкової системи, яка будуватиметься на нових функціональних засадах. Вводяться посади податкових ревізорів. Щоб у майбутньому створити окремі підрозділи обслуговування платників податків і ревізійні. Бо сьогодні один працівник податкової інспекції і консультації дає платникові податків, і приймає від нього бухгалтерські звіти, декларації чи розрахунки по платежах до бюджету, а потім ще й виходить на місце перевіряти.

Міжнародний валютний фонд запропонував відразу створити окремі підрозділи. Підтримую, але вважаю, що до цього ми повинні прийти поступово. Сьогодні це неможливо через недостатню чисельність працівників, та й фахівців-спеціалістів не вистачає. Повинні зробити одне: прискорити розв'язання цього питання.

По-четверте, за 1992—1993 роки навантаження на одного спеціаліста податкової служби районної та міської ланки буде доведено до оптимального розміру за рахунок впровадження комп'ютеризації і збільшення чисельності працівників.

— Вікторе Петровичу, відомо, що ці питання, які ви назвали, в Росії розв'язані ще рік тому. Чому ми так запізнюємося?

— Тривалий час визначався статус державної податкової служби. Закон про державну податкову службу..., прийнятий у грудні 1990 року, передбачав, що ця служба створюється при Раді міністрів, Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 4 січня 1991 року вніс зміни до постанови Верховної Ради Української РСР «Про порядок введення в дію Закону про державну податкову службу» і дозволив функції Головної державної податкової інспекції Української РСР на період до 1 січня 1992 року покласти на Державну податкову інспекцію Міністерства фінансів Української РСР. І тільки Закон України Про внесення змін до Закону Української РСР «про державну податкову службу в Українській РСР» від 7 липня 1992 року, використовуючи світовий досвід, визначив остаточний статус цієї служби. Тобто Державна податкова служба в Україні створюється при Міністерстві фінансів України у складі Головної державної податкової інспекції України та державних податкових інспекцій у Республіці Крим, областях, районах, містах і районах у містах.

— А скільки часу треба для створення служби?

— Вважаю, з 1 січня 1993 року служба почне діяти як юридична особа. Але багато питань: кадрові, створення належних умов праці, забезпечення службовими приміщеннями, комп'ютеризації — будемо вирішувати поступово.

Скажімо, з комп'ютеризацією вирішено так: Міністерству фінансів разом з Міністерством економіки, Академією наук України доручено розробити стратегію розвитку податкової служби з впровадженням комп'ютеризації, створенням національної системи номерів податкової ідентифікації та обліку податків. Для цього потрібна й наполеглива робота апарату Головної державної податкової інспекції України, потрібен час.

Але є питання, які ще не розв'язані, вони входять до компетенції Верховної Ради. Зареєстровано 57 випадків протиправних дій щодо працівників державних податкових інспекцій. 2 жовтня цього року близько 18-ї години 30 хвилин по кабінету начальника відділу оподаткування кооперативних організацій державної податкової інспекції по місту Ялта М. Тимошенка стріляли з вогнепальної зброї. М. Тимошенко був важко поранений. Слідчі органи розслідують. Трапляються випадки завдання тілесних пошкоджень працівникам, їм та членам їхніх сімей погрожують фізичною розправою. Такі випадки ускладнюють перевірки оподаткування, особливо юридичних і фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю.

Тому в даний час Мінфін підготував зміни до Закону про державну податкову службу в Україні, які передбачають гарантії правового та соціального захисту працівників служби.

— Ви казали про велике навантаження на податкового інспектора, скажіть, яке воно?

— Буду відвертим. У зв'язку з прийняттям наприкінці 1991 року Верховною Радою нових законів про оподаткування, а також у зв'язку з новими функціями контролю за сплатою внесків до різних фондів значно зріс обсяг роботи державних податкових інспекцій.

Крім того, постійно зростає кількість підприємств—платників податків. Якщо на 01.07.91 року їх було 127 тисяч, то на 01.07.92 року їх кількість становила 212 тисяч, тобто зросла на 167 відсотків. Впевнений, що у зв'язку з проведенням приватизації та комерціалізацією торгівлі кількість платників податків подвоїться і навіть потроїться. Тому терміново треба створювати надійну податкову службу. Держава в цьому зацікавлена. Зростання чисельності податкової служби стримувалося, бо податковий інспектор за статистикою вважається управлінцем. Я не розумію, чому до цього часу органи статистики вважають і відносять до апарату управління інспектора, який забезпечує надходження податків до бюджетів усіх рівнів. Так само і нотаріус. Отже, зрозуміло, чому неможливо потрапити громадянам на прийом до нотаріуса, щоб завірити довідку чи копію документа.

— Вікторе Петровичу, дозвольте нагадати декілька цифр. Верховна Рада затвердила Державний бюджет України, який передбачає отримати за рахунок податку на добавлену вартість за рік 339,9 мільярда карбованців, податку на доходи 121,2 мільярда карбованців, акцизного збору — 18,2 мільярда карбованців. Надійшло за дев'ять місяців відповідно 135,9; 69,0 і 10,7 мільярда карбованців, або 40,0, 57,0 і 58,9 відсотка до річних сум. Чому податкова служба не забезпечила надходження затверджених сум податків?

— Показники ви назвали правильно. Але податкова служба забезпечує повний облік усіх платників податків, контроль правильності обчислення та сплати податків. Тобто, якщо підприємству чи громадянам нараховано податки і вони не надійшли до бюджету, то це вважається заборгованістю перед бюджетом. Станом на 1 жовтня вона складає 2,6 мільярда карбованців, а до бюджету не надійшло 180,6 мільярда карбованців податку на добавлену вартість і 36,2 мільярда карбованців податку з доходу.

Причини тут інші. За дев'ять місяців спад виробництва промислової продукції складає 9,8 відсотка. Країна не одержала розрахункового прибутку і добавленої вартості на загальну суму близько 400 мільярдів карбованців, від якої прогнозувалися податки на добавлену вартість і податок з доходу. Більше, через затримки банківських розрахунків станом на 1.10.92 року до бюджетів усіх рівнів не надійшло 28 мільярдів карбованців податку на добавлену вартість.

Але я не вважаю, що працівники державних податкових інспекцій повною мірою забезпечили надходження податків. За перше півріччя служба перевірила 32 відсотки або 83 455 платників і встановила порушення податкового законодавства майже в кожному другому випадку. В результаті до бюджету повернуто 4,2 мільярда карбованців, з них від госпорганів — 3,9 мільярда карбованців і від громадян — 250 мільйонів карбованців. На кожний карбованець, витрачений на утримання державної служби, повернуто державі 10 карбованців. Це свідчить про те, що випадків, коли приховували доходи та ухилялися від сплати податків, багато, і їхня кількість зростає. Розв'язати цю проблему можна двома способами. Перший — це підвищити відповідальність платників податків аж до кримінальної, тобто так, як у всьому світі. Другий—підвищити мобільність податкової служби та якість перевірок, проведених цією службою.

А прикладів, коли служба робила глибокі результативні перевірки, є багато. Так, Державна податкова інспекція Московського району Києва в цьому році, перевіряючи протягом 1,5 місяця мале підприємство «Технософ-Сервіс», встановила прихованих податків майже на 30 мільйонів карбованців, а з урахуванням застосованих санкцій до бюджету вилучила 70 мільйонів карбованців. За результатами перевірки спільного підприємства акціонерного товариства «Украгробізнес» (Київ) вилучено до бюджету понад 74 мільйони карбованців.

— Відомо, що податкову політику гостро критикують засоби масової інформації. Що ви можете сказати з цього приводу?

—Дійсно, критики багато. Вона різна. Є справедлива, а є критика заради критики. Спочатку про великі податки. Дійсно, вони не малі. А чому так сталося? Тому що в нас податкова політика будується від потреби видатків бюджету. Тисне також бюджетний дефіцит. Способи його подолання відомі. Це, по-перше, підвищення ефективності виробництва, по-друге — зменшення видатків бюджету, по-третє — підвищення ставок оподаткування. Зрозуміло, що кращий шлях перший, проте поки що продовжується спад виробництва.

Звучить інколи і некваліфікована критика. Наприклад, можна інколи почути, що підприємці сплачують податки близько ста відсотків від прибутку. Це зовсім не відповідає дійсності. Відраховування від витрат на сплату праці з віднесенням на собівартість продукції проводиться таким чином: 37 відсотків — на соціальне страхування; 12 відсотків— до фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення; 3 відсотки — до Державного фонду сприяння зайнятості населення.

З віднесенням на собівартість продукції в розмірі до одного відсотка обсягу реалізації продукції (робіт, послуг) відраховують підприємства, об'єднання і організації до Державного інноваційного фонду.

Прибуток є джерелом сплати одного податку на доходи в розмірі 18 відсотків. Та чи можна, механічно складаючи (37, 12, 3,1 і 18 відсотків), до цього додавати ще 28 відсотків величини податку на добавлену вартість, який до прибутку немає ніякого відношення? Це елементарна неграмотність.

— Дуже цікаво з цього приводу почути, яка ваша оцінка чинної податкової системи?

— Чинна система оподаткування не забезпечує виконання покладених на неї функцій: стимулювання ефективного виробництва і підприємливості, інших позитивних зрушень в економіці і збалансуванні бюджетів усіх рівнів.

Широко розгалужена, що охоплює всі податки, система пільг (загальна сума більш як 400 млрд. крб.) не стимулює виробництва, значно ускладнює роботу податкових органів, створює умови платникам для ухилення від сплати податків.

— З огляду на це, які зміни передбачаються у податковій політиці?

— Міністерство фінансів разом з міністерствами економіки, юстиції, Академією наук і Національним банком підготувало деякі проекти законів. Наприклад, проект Закону про оподаткування прибутку підприємств і організацій, який пропонується ввести в дію з 1 січня 1993 року, передбачає: оподаткування прибутку замість доходу, встановлення єдиної ставки оподаткування в розмірі 35 відсотків для суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, введення додаткових ставок на прибуток на деякі високорентабельні види діяльності — казино, відеосалони, гральні автомати тощо, скасування пільг в оподаткуванні за переважною більшістю позицій, крім пільг, що стимулюють інноваційну і інвестиційну діяльність, пільг щодо зменшення оподаткованого прибутку на суму затрат, що йдуть на утримання об'єктів охорони здоров'я, культури і спорту, закладів народної освіти і дитячих дошкільних, житлового фонду і комунального господарства та на інші соціальні витрати. Проект закону передбачає також звільнення від оподаткування прибутку, одержаного від виробництва сільськогосподарської продукції та її переробки, зниження ставок оподаткування малих підприємств протягом перших двох років роботи.

Розроблено пропозиції щодо зниження розміру ставки податку на добавлену вартість з одночасним скасуванням окремих пільг. Передбачено звільнити від цього податку інвестиції, що дасть можливість підприємствам залучити додаткові фінансові ресурси для оновлення основних засобів виробництва.

Проект Закону передбачає також оподаткування доходів громадян за сукупним річним їх обсягом, як суми всіх видів доходів, включаючи і заробітну плату. Заробітна плата та інші виплати, одержані за основним місцем роботи, будуть оподатковуватися за місцем їх виплати. В кінці року кожний громадянин, який, крім доходу за основним місцем роботи, має якісь інші доходи, подаватиме декларацію до податкового органу за місцем проживання. Податкові підлягатиме тільки чистий доход, без урахування встановленого мінімуму пільг, витрат на дітей, інвалідів та утриманців.

На завершення хочу сказати, що податкова система — це не просто сукупність різних «хороших» чи дуже «хороших» податків. Вона повинна будуватися на певній визначальній базі і вихідних принципах. Якщо цього не встановити, то про системний перехід не може бути й мови. Крім того, податкова система, і про це свідчить міжнародний досвід, повинна мати розгалужений характер як за об'єктами, суб'єктами, так і за джерелами, з метою охоплення різноманітних видів доходів і ефективного впливу на їх формування і напрями використання. Чим більша її розгалуженість, тим ширші й різноманітніші можливості її впливу.

Розмову вів Юрій КОРНЄВ.

Читачі про проект нової Конституції України

ДЕРЖАВА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН?

У проекті нового Основного Закону достатньо уваги приділено захисту національних меншин. Це дуже добре. Але практично нічого не сказано про захист прав української нації. Разом з тим ситуація, яка склалася, потребує насамперед захисту саме української нації. Існує загроза, що державотворчі функції привласнить національна меншість або зденаціоналізована номенклатура.

Вважаю, що в Конституції мають бути зафіксовані такі положення:

1. Україна є правонаступницею всіх попередніх українських держав (УНР, УРСР також).

2. Будь-яка антиукраїнська діяльність є забороненою і карається законом.

3. Останній абзац ст. 13 викласти у такій редакції: «Держава захищає етнічну, культурну, мовну та релігійну самобутність української нації, усіх національних меншин та піклується про забезпечення їх самовиявлення».

4. Державною мовою є українська мова. Інші мови можуть бути визнаними офіційними в межах компактного проживання національних меншин.

Ярослав ХОМ'ЯК.

Київ.

БЕЗ ІНШОМОВНИХ СЛІВ

Є в мене зауваження щодо нового Основного Закону. Трапляються у його тексті, і досить часто, слова іншомовного походження, незрозумілі більшості звичайних людей. Імпічмент, наприклад. На мою думку, Конституція має бути написана мовою, зрозумілою кожному громадянину України.

Б. ЗАДОРОЖНИЙ.

Дніпропетровськ.

* * *

Проект Конституції обмежує права громадян на законодавчу та інші політичні ініціативи. Приміром, для того, щоб добитися всенародного референдуму, потрібно зібрати два мільйони підписів виборців (ст. 256). А право на законодавчу ініціативу мають лише депутати та посли. На мою думку, таке право потрібно надати всім громадянам. Для цього треба записати в ст. 140 в обов'язок уповноваженого Національних Зборів (народного правозахисника) збирання пропозицій від громадян щодо нових законів, проведення референдумів, відкликання депутатів чи сенаторів і регулярно доповідати про громадську думку Національним Зборам та вимагати від них прийняття конкретних рішень.

Олександр ЧИСТИК.

Дніпропетровськ.

* * *

Ознайомившись із проектом нової Конституції, були дещо вражені тим, що, гарантуючи розвиток національним меншинам, вона не дає такого гаранту корінному населенню. Сам український народ якимось чином «випав» з проекту. Можливо, це прикрий недогляд? Тому ми пропонуємо такі поправки. Ст. 3, абзац другий подати в редакції: «Вся повнота влади в Україні належить українському народові та громадянам інших національностей, які прийняли громадянство України». А у ст. 13, абзац другий викласти так: «Дбаючи про рівність прав громадян усіх національностей, які проживають в Україні, та забезпечуючи умови для задоволення їхніх національно-культурних та мовних потреб, держава всіляко підтримує українську мову й культуру, сприяє її утвердженню та розвитку. Державною мовою в Україні є українська мова».

Г. КУЛИК, Т. ЖУРБА і ще 28 підписів.

Долинська Кіровоградської області.

За листом читача

О СЕСТРИ, СЕСТРИ...

хто розсудить і помирить вас

Вони мешкають недалеко одна від одної. Старша Світлана — у власній (батьківській) квартирі. Менша Неля — у подруг, знайомих. Останній раз сестри бачилися в травні нинішнього року... на засіданні міського суду. В інших умовах, як я зрозумів із розмов з обома, бачитися не бажають. Чому?

Їхня мати померла кілька років тому. Батько залишив їм квартиру, живе з іншою жінкою. Квартира двокімнатна, кооперативна. Світлана доплачувала її вартість. Якусь частку вносила і Неля (принаймні так вона стверджує). Вони в один рік вийшли заміж, поміняли прізвища. Чоловік Світлани одразу переселився в їхню квартиру, а Неля з часом пішла до свого чоловіка, прописалася в його квартирі. Але сімейне життя в неї не склалося, і вона повернулася у квартиру сестри, донедавна свою. Світлана, звичайно, не зраділа. А коли Неля почала говорити про прописку, навідріз відмовила. В той час Неля була вагітна від другого чоловіка, який не захотів її брати до себе. Любов, як кажуть, була до певної межі. Не зважаючи на те, що Нелі нікуди було йти, Світлана все одно попросила її вибратися геть з квартири. І ось уже майже три роки без прописки Неля з малою дитиною проживає де доведеться.

Не дійшовши згоди, пересварившись, сестри вдалися до допомоги суддів. Почалася майже дворічна судова баталія між ними. Спершу Ватутінський райнарсуд міста Києва, куди Неля звернулася з позовом про поселення в квартиру і визнання її права на житло, задовольнив її прохання. Та міський, розглянувши справу за касаційною скаргою Світлани, скасував рішення районного, зауваживши, що той недостатньо дослідив питання: чи Неля втратила право на житло у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання до чоловіка, чи за нею збереглося право вселитися в спірну квартиру як членові кооперативу? Під час другого розгляду судова колегія Ватутінського райнарсуду в новому складі постаралася й довела переважне право на житлову площу... Світлани Приходько. Нелі Стебель відмовила у визнанні такого, а отже і вселення в квартиру.

Неля у свою чергу подала касаційну скаргу. Розглянувши її, міський суд залишив чинним рішення районного. Їй довели: оскільки вона виписалася з кооперативної квартири, за юридичними обгрунтуваннями, втратила право на житло. Рішення формально правомірне, законне. Але постає цілком законне і життєве запитання: а як бути тепер Н. Стебель з дитиною на руках? Старшу доньку їй не віддають, доки в неї не буде житла. Перебиватися у подруг, добрих людей? Скільки? Хто, ще й куди пропише її з малим дитям?

Який вихід із становища, що склалося, бачать самі сестри?

Світлана: «Неля хоче вбити мене... Я її до себе не пущу. Я хочу спокою. У батька другої дитини Нелі є двокімнатна квартира. Хай іде до нього або на завод «Арсенал» і домагається там квартири».

Додам, що Неля ще до народження другої дитини проскочила на суворий «Арсенал» за старою пропискою (штемпеля про виписку з квартири чоловіка ще не поставила). А коли вона натякнула про квартоблік і показала паспорт уже з штемпелем про виписку, там запропонували негайно прописатися, бо інакше взагалі доведеться піти з заводу. Неля до Світлани, та — на двері. Через тебе, мовляв, моя сім'я рушиться.

Неля: «У чоловіка Світлани є двокімнатна квартира, він переважно там і живе. Хай потісняться. Якщо вона не пропише мене, я звертатимуся до Верховного суду. Домагатимусь, щоб Світлана мене прописала і ми розміняли квартиру на дві однокімнатні. Батько допоміг би грошима на доплату».

І ще один суддя, батько сестер І. Ярко:

— Я підтримую Нелю. Я ж залишав і квартиру, і речі на їх двох. Чому ж вся квартира повинна дістатися одній Світлані? Дивуюсь, що ніякий закон не захищає Нелю?

— Чому ж ви не поговорите з Світланою, не переконаєте її, зрештою, не вплинете, не змусите? — запитую Івана Антоновича.

— Так вона ж мене і в квартиру не пускає, не хоче мене й слухати...

Отакої... А як би вчинила Неля на місці Світлани?

— Я прописала б її, — замислюючись, невпопад відповідає Неля. — Але, мабуть, взяла б з неї якийсь папірець, що вона не проживатиме у квартирі. Прописка дала б їй змогу якось одержати квартиру.

То, може, і Світлані варто так зробити? А перед цим — зустрітися сестрам, хай на «нейтральній полосі», простягти одна одній руку і разом розв'язати туго затягнутий ними ж самими вузол. Без подібних зустрічних кроків, взаєморозуміння і погоджених рішень їм, вочевидь, не обійтися. Сподіватися на те, що у Верховному суді відступлять від юридично формальних, законних підстав і приймуть людське, гуманне рішення, мабуть, марно. Адже Верховний також під дахом чинного законодавства. А втім, чому б і ні, враховуючи становище, в якому опинилася Неля Стебель через свою недосвідченість і таку тверду і жорстку позицію її старшої сестри? Чи, може, я помиляюся?

Ось які життєві складнощі і проблеми створює нинішня житлова політика, усілякі нормативні акти, зовні правильні рішення судів. А вже про наші амбіції, характери й згадувати не варто. Тут уже нас ніхто не змінить, крім самих. І скільки ж іще подібних ситуацій та випадків? Скільки нервів, здоров'я, часу багатьох людей губиться, як рвуться навіть родинні стосунки.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Юридична консультація

Чи має право підприємство згідно з «Положенням про оплату праці» як захід стягнення зменшити працівникові встановлений за штатним розписом посадовий оклад, зберігши при цьому мінімальну заробітну плату?

Н. Соломатіна, Торез Донецької області.

Ні, не має, якщо це не передбачено за трудовим контрактом. Згідно зі ст. 147 Кодексу законів про працю України за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення: 1) догана; 2) звільнення.

Не припустиме застосування таких заходів стягнення, які прямо не зазначені в законі, наприклад, зменшувати заробітну плату, тарифний розряд тощо.

Які виплати входять до середнього сукупного доходу сім'ї, коли призначають допомогу на дітей?

О. Копанько, Василівський район Запорізької області.

Порядок призначення та виплати допомоги сім'ям з дітьми передбачено Інструкцією Міністерства праці України та Міністерства фінансів України від 25 червня 1992 року (із змінами та доповненнями). Її надруковано в «Урядовому кур'єрі» за 17 липня цього року.

Згідно з пунктом 2.3 цієї Інструкції всі виплати, і річні також (винагорода за підсумками роботи за рік, винагорода за вислугу років, натуральна оплата), враховують, коли обчислюють сукупний доход у тому місяці, в якому вони були фактично одержані.

Якщо обчислюють сукупний доход сім'ї, то враховують щомісячні грошові виплати, передбачені Законом України «Про статус громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Одержувані аліменти враховують в тому розмірі, в якому вони фактично виплачені їх одержувачеві.

У сукупному доході сім'ї не враховуються: премії, які мають разовий характер і не передбачені системою оплати праці; одноразова допомога у зв'язку з народженням дитини; щорічна цільова компенсація на придбання шкільного та іншого дитячого одягу; допомога на дітей віком до 12 років малозабезпеченим сім'ям (пункт 2.4).

Я повністю розрахувався за кооперативну квартиру. Чи маю я право продати її?

Як оплачується робота в нічний час?

В. Соколов, Ніжин Чернігівської області.

1. Згідно із ст. 15 Закону Української РСР від 7 лютого 1991 року «Про власність» член житлового, житлово-будівельного, дачного, гаражного чи іншого кооперативу або товариства, який повністю виплатив свій пайовий внесок за квартиру, дачу, гараж, іншу будівлю або приміщення, надані йому в користування, набуває права власності на це майно.

Громадянин, який став власником цього майна, має право розпоряджатися ним на свій розсуд: продавати, обмінювати, здавати в оренду, укладати інші угоди, не заборонені законом.

2. Згідно з чинним законодавством працівникам, які трудяться у дво- і тризмінному режимі в об'єднаннях, на підприємствах і в організаціях промисловості, будівництва, транспорту і зв'язку, а також у переробних галузях агропромислового комплексу, нараховують доплату за роботу у вечірню зміну в розмірі 20 відсотків, а за роботу у нічну зміну — 40 відсотків годинної тарифної ставки (посадовий оклад) за кожну годину роботи у відповідній зміні за умови, якщо на нічний час (з 10-ї години вечора до 6-ї години ранку) припадає не менш як 50 відсотків її тривалості.

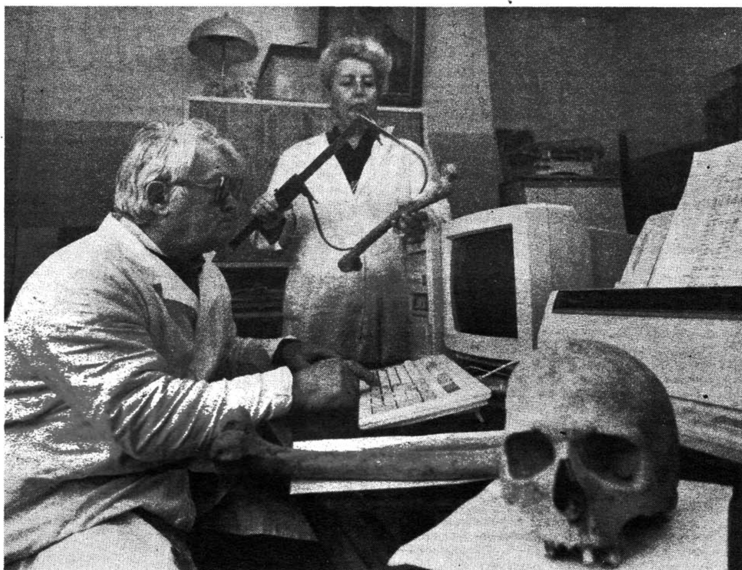
Моєму синові 18,5 року. Він інвалід першої групи, інвалід з дитинства. Понад п'ять років син уже не ходить. Чи маємо ми право на придбання на пільгових умовах автомашини?

Л. Лехтерова, Горлівка Донецької області.

17 вересня 1992 року Кабінет міністрів України прийняв постанову № 540 «Про пільгове забезпечення інвалідів автомобілями з ручним керуванням і мотоколясками». У цій постанові сказано: на часткову зміну пунктів 23 і 28 Порядку забезпечення інвалідів автомобілями з ручним керуванням і мотоколясками, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 6 лютого 1992 року № 62, установити, що інваліди, а також батьки або родичі дітей-інвалідів та інвалідів з дитинства, хворих дитячим церебральним паралічем, які здійснюють догляд за ними, забезпечуються автомобілем «Запорожець» з ручним керуванням і мотоколяскою на пільгових умовах з частковою оплатою їх ціни за рахунок інвалідів, відповідно 15 і 6 тисяч карбованців (незалежно від подальшої зміни цін) за наявності у них відповідних медичних показань і відсутності у них протипоказань до водіння.

Семен КАРЛИЦЬКИЙ,

У ОСТАННІЙ ІНСТАНЦІЇ

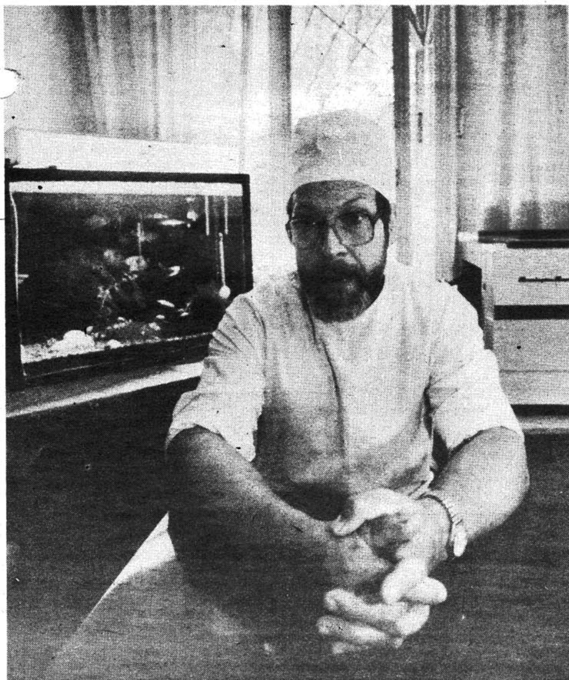
Усім ще пам'ятна історія неврастенічки-посудомийки з дитсадка, яка підсипала талій у страву кухарю, що відмовив їй узяти додому харчові відходи. Якщо пам'ятаєте, ця страва потрапила спершу на стіл дітям, а затим пішла «гуляти» по багатьох містах, куди заїжджала отруйниця, угледівши своїм чорним оком нову жертву. Так ось, пояснити картину «надзвичайних пригод» тоді допомогла судово-медична експертиза, зокрема Володимир Юрченко, який нині очолює Київське обласне бюро судово-медичної експертизи. Якщо журналістові узяти інтерв'ю — це праця, то взяти інтерв'ю у судмедексперта — то каторжна праця. Мається на увазі морально-психологічне навантаження. Інтерв'ю з Володимиром Юрченком не вийшло. Якісь ексгумовані факти: останнім часом різко збільшилась кількість розтинів, пов'язаних з насильницькою смертю (йдеться не про самогубців, а про застрелених, повішених, утоплених, убитих тупим чи гострим предметом); те, що нинішнього літа вийшли з ладу холодильні пристрої в клінічній лікарні № 25 і небіжчики стрімко розкладалися, на жаль, факт; коли лежить на столі патологоанатома дитина— спеціалістові страшно...

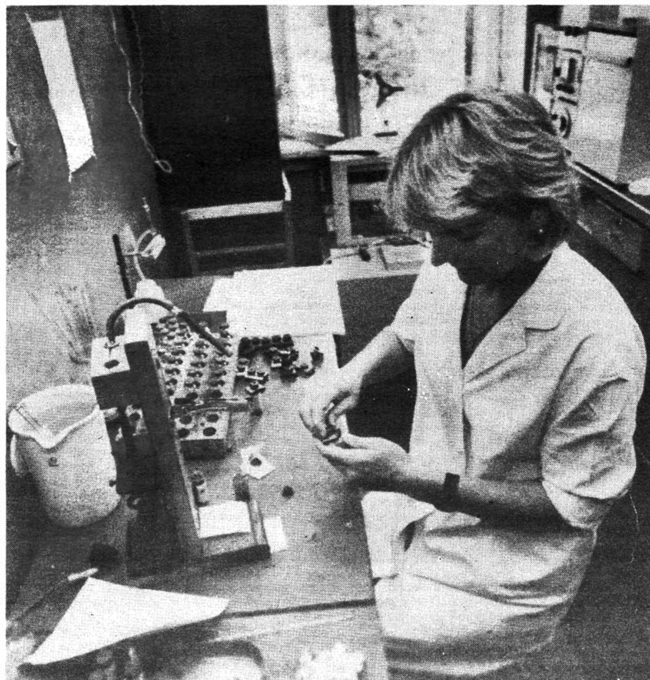
Вони, хто розтинає тіла з тієї чи іншої причини, майже повністю залежать від правозахисних органів, а за посадою, як лікарі, підлеглі Міністерства охорони здоров'я. Судмедекспертиза держави залежна одразу від кількох відомств, а це призводить до перекручування істини, за якою не тільки світле ім'я того, хто пішов з життя, а й тих, кому ще жити довго. Вона має бути незалежною, оскільки пов'язана із Судом, з Експертизою.

Сергій ВЛАД.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Експрес-інформація

ПРАГНУТЬ БІЛЬШОГО

Конституційні реформи, які б надавали Квебеку прав розширеної автономії, відхилили жителі цієї франкомовної канадської провінції. Згідно з попереднім підрахунком голосів, 55 відсотків учасників референдуму у Квебеку виступили проти запропонованого пакету пропозицій. Як очікується, проти змін у Конституції країни також висловилась більшість населення провінцій Манітоба, Саскачеван, Альберта і Британська Колумбія. У деяких східних провінціях жителі підтримали урядові пропозиції.

Одразу ж після оприлюднення результатів референдуму сепаратисти Квебеку заявили про свою перемогу. На їхню думку, ця провінція не може вирішити своїх проблем, перебуваючи у складі Канади.

І ООН НЕ ЗАВАДИТЬ

До Таджикистану наприкінці тижня прибуде спеціальний представник генерального секретаря ООН Бутроса Галі. Про це повідомив голова Ради Безпеки ООН Меріме. Таджикистан звернувся до цієї організації з проханням надіслати в республіку миротворчу місію і гуманітарну допомогу.

Тим часом ситуація в Душанбе потроху нормалізується. Минулої доби у місті вже не було вуличних боїв. Згідно з домовленістю між виконуючим обов'язки Президента країни Іскандаровим і лідерами антиурядових угруповань найближчим часом відбудеться надзвичайна сесія таджикистанського парламенту.

ДОБРЕ ЗАХОВАЛИ

Ірак, можливо, приховує інформацію про деякі свої програми озброєння, повідомили члени бригади інспекторів ООН у Багдаді. За даними американської та британської розвідок, на озброєнні іракської армії й досі залишається 200 ракет типу «Скад».

ЗМІНИВ ДУМКУ

Для повного виводу російських військ з території Грузії ще не настав час. Про це заявив під час розмови з журналістами Едуард Шеварднадзе. На його думку, республіка нині потребує присутності армії Росії для захисту своїх кордонів і забезпечення протиракетної оборони. Раніше Шеварднадзе наполягав на негайному виведенні усіх російських військ з грузинської території.

ПОДАТКИ ДЛЯ ІММІГРАНТІВ

«Німеччині загрожує оголошення надзвичайного стану, якщо наплив іммігрантів в країну не зменшиться»,— заявив канцлер Коль, виступаючи на з'їзді Християнсько-демократичного союзу. За його словами, щоб покрити витрати, пов'язані із зростанням кількості іноземців, які шукають притулку у ФРН, доведеться підвищити податки. Коль також закликав громадян країни до сумлінної праці для економічного посилення Німеччини.

ВІДБУВСЯ СТРАЙК

працівників громадського транспорту Кишинева. Цю акцію вони провели без попередження. Транспортники вимагали підвищення заробітної плати до 18—20 тисяч карбованців, забезпечення житлом, зниження пенсійного віку. Після переговорів між лідерами страйкарів і керівниками міста цю акцію вдалося припинити. Проте страйком висунув ультиматум: для виконання їхніх вимог надав місцевій владі одинадцять днів.

ІЗРАЇЛЬТЯНИ МОЖУТЬ ПОСТУПИТИСЯ

Тривають арабо-ізраїльські переговори у Вашингтоні. Особлива увага спостерігачів прикута до консультацій, які відбуваються між делегаціями Ізраїлю і Сирії. Вони розглядають ізраїльський проект, що визначає принципи мирної угоди між цими країнами. В запропонованому на минулому тижні ізраїльському документі вперше йдеться про виведення військ Ізраїлю з Голанських висот.

НЕ ЧЕКАЮЧИ З'ЇЗДУ

«Нинішня стратегія економічних реформ залишається незмінною»,— заявив Президент Єльцин під час бесіди з американськими банкірами. За його словами, декого з міністрів російського уряду все ж таки усунуть з посад. Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра країни Гайдар у свою чергу заявив, що декотрих міністрів буде замінено ще до першого грудня, коли розпочнеться з'їзд народних депутатів країни.

ЗВИНУВАТИВ РЕСПУБЛІКАНЦІВ

Кандидат на посаду президента США Перо свого часу зняв кандидатуру через те, що представники республіканської партії загрожували завадити весіллю його доньки. Про це він повідомив під час зустрічі з журналістами. Перо також звинуватив американські засоби масової інформації в тому, що ті «залишають поза увагою справжні проблеми, які існують у США». Представник Білого дому назвав твердження незалежного кандидата «параноїдними». Тим часом, кандидат від демократичної партії Клінтон заявив, що він є єдиною альтернативою Бушу.

ГЕРОЇ СЕРЕД НАС

На святковому зібранні парламенту Туркменистану Президентові республіки Ніязову вручено медаль «Золотий місяць» і посвідчення Героя Туркменистану.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Власкори повідомляють

ЛЮБОВ ПЕРЕМАГАЄ СТРАХ

25 жовтня до Львова прибув перший секретар посольства Держави Ізраїль у Російській Федерації Йосип Бен Дор (він відповідає і за зв'язки з Україною). За участю представника Президента по Львівській області С. Давимуки і представника Міністерства закордонних справ України В. Нагайчука відбулася урочиста церемонія надання звання «Праведник народів світу» групі українців, які рятували євреїв під час фашистської окупації. Цей почесний титул за поданням врятованих євреїв надає ізраїльський Інститут катастрофи і героїзму єврейського народу Яд-Вашем.

Від тої кривавої трагедії — геноциду євреїв у роки другої світової війни нас відділяє багато літ. З числа нагороджених тільки Манек Забавський із Самбора, який у травні 1943 року врятував двох єврейських жінок, власноруч одержав диплом і пам'ятну медаль. Інші нагороди отримували діти, онуки, які несуть у своїм серці пам'ять і науку великої любові до ближнього. Під час облави сім'я Миронюків із Луцька ховала євреїв на горищі та в підвалі. Господарі й переслідувані молилися разом, а поряд, за вікнами, фашисти чинили розбій. Під час урочистої церемонії було відзначено, що у роки війни баптисти врятували у Луцьку багато єврейських сімей.

Бася Шніцер завдяки своїй українській посестрі Дарії Жир залишилася жива і нині проживає в Ізраїлі. Нагороду матері отримала її донька Віра. Вона листується з сином врятованої жінки. Донька покійної вже Катерини Суровової розповіла, що її мати віддала свій паспорт Емілі Кастер, і та завдяки чужому документу втекла від німців з дворічним сином і дівчинкою-сиротою. Восени 1943 року в місті Підгайцях Тернопільської області двоє євреїв постукали у двері незнайомої їм родини Білецьких і попросили допомоги. Потому родина Білецьких дала притулок і врятувала життя 24 євреїв...

Рабин Аврум Розенталь, вітаючи нагороджених, відзначив, що вони репрезентують найкраще, що є в Україні. Саме Галичина виплекала неповторну гілку єврейської культури. Євреї були і серед січових стрільців і серед вояків УПА. За наказом митрополита Андрея Шептицького єврейських дітей переховували в роки війни у греко-католицьких монастирях. Які ще докази потрібні для спростування неправомірних суджень про нашо одвічний український антисемітизм? Історія усе поставила на свої місця.

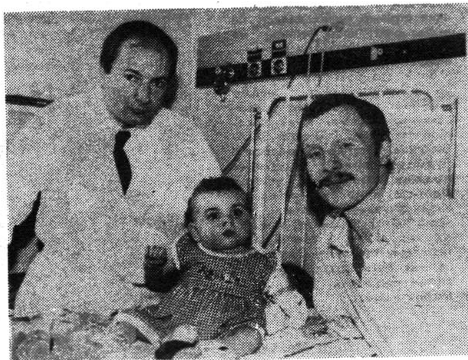
Зерна любові впали на благодатний грунт...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Фотофакт

ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО

Унікальну операцію здійснила група французьких хірургів ліонської лікарні імені Едуардо Ерріо. Десятимісячній Клементині Лаплас, якій залишалося жити не більш як три місяці через хворобу жовчних протоків, пересаджено частину печінки батька. За словами керівника відділу трансплантації Олів'є Буайо, операція тривала 10 годин. Нині донька і батько почувають себе нормально.

На фото АФП—ІТАР—ТАРС: Клементина з батьком-донором і професором Буайо.

НА КОРДОНІ СУПЕРЕЧОК НЕМАЄ

У сусідів

Почала працювати комісія щодо визначення державного кордону між Чеською і Словацькою республіками. До неї увійшли представники Федерального і національних міністерств внутрішніх справ. Завданням комісії є підготувати всі матеріали, що стосуються нинішнього адміністративного чехо-словацького кордону, включаючи період існування словацької держави в роки війни (1939—1945 років).

«Ми повинні зібрати документацію з тим, щоб після підготовлюваного поділу ЧСФР з 1 січня 1993 року могла почати роботу так звана прикордонна комісія»,— повідомив співробітник Міністерства внутрішніх справ Словаччини С. Бечіца. До прикордонної комісії, за його словами, ввійдуть представники міністерств внутрішніх справ, експерти міжнародного права, геодезисти і картографи, військові.

Як підкреслюють місцеві експерти, на чехо-словацькому кордоні «немає жодного спірного сантиметра». Разом з тим існують деякі питання, пов'язані, зокрема, з коректуванням русла річки Морава, які необхідно розв'язати разом. Рішення про можливі зміни кордону може прийняти лише парламент тієї чи іншої республіки.

Володимир БЕЗКРОВНИЙ.

Братіслава.

ПІДВЕЛА НІКУДИШНЯ РОСІЙСЬКА

Спростування

Прес-служба Президента Киргизстану виступила із заявою щодо розповсюдженого агентством Рейтер інтерв'ю з А. Акаєвим. Як ідеться у заяві, в цьому інтерв'ю є деякі серйозні перекручення у висловлюваннях глави держави, які згодом були підхоплені багатьма світовими засобами масової інформації.

Зокрема, у матеріалі агентства повідомлялося, ніби Президент Киргизстану заявив про те, що республіка має намір незабаром залишити Співдружність, вийти з рублевої зони, а також про те, що республіка залишається у Співдружності лише на перехідний період.

Ці формулювання не відповідають тому, про що насправді говорив А. Акаєв у розмові з журналістами. Точка зору Президента щодо даного питання залишається незмінною: він виступав і виступає за зміцнення СНД, поглиблення співробітництва її членів у економічній, військовій і гуманітарній сферах.

Саме ці думки прозвучали в інтерв'ю кореспондентові Рейтер, який повинен був звернути увагу, що позиція Киргизстану ясно відображена і в підписаних ним документах Бішкекської зустрічі глав держав СНД.

Ми б не хотіли бачити, йдеться у заяві прес-служби Президента, у допущених англійським журналістом помилках особливого заміру агентства. Гадаємо, що в даному разі кореспондента підвело погане знання російської мови, якою вів розмову Президент Киргизстану. Тим більше, інтерв'ю давалося французькій газеті «Монд» на її прохання, а представник Рейтер був присутній в основному як слухач.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Подробиці

Помилка нації чи голос Божий?

25 жовтня відбулися вибори до сейму Литовської Республіки.

Згідно з попередніми даними, обнародуваними старшою виборчою комісією, в багатомандатних округах, де голосування проходило за партії, очевидну більшість голосів (46 відсотків) виборці віддали Демократичній партії праці Литви (ДППЛ) — реформованій комуністичній партії Литви, яку ще часто називають партією Бразаускаса. За «Саюдіс» проголосувало 18 відсотків (19 місць), за християнських демократів — 13,3 відсотка (11 місць), за соціал-демократичну партію Литви — 5,2 відсотка (5 місць). В одномандатних округах, де кандидати були представлені як особистості, склалася ідентична ситуація: в 14 округах, де вибори відбулися з першого разу, перемогу святкували по одному представнику від «Саюдіса», соціал-демократичної партії, Союзу поляків Литви і Союзу народників. Решта 10 депутатів представляють ДППЛ. Цікаво, що в 39 округах, де вибори з першого разу не відбулися, а наступному раунді, який відбудеться 8 листопада, боротьбу продовжать в основному представники ДППЛ і правих партій та рухів («Саюдіса», Спілки політв'язнів, Союзу народників і т. п.).

Підсумовуючи попередні результати виборів в одномандатних та багатомандатних округах, можна твердити: за розкладом політичних сил майбутній сейм значно відрізнятиметься від нинішнього. Адже, незалежно від результатів наступного раунду, ДППЛ отримала 43 з 141 парламентського місця (в нинішньому парламенті було лише 10 представників цієї партії, що, однак, не заважало правим силам називати його прокомуністичним).

Без сумнівів, 8 листопада ряди депутатів сейму поповняться новими представниками ДППЛ. Враховуючи те, що за необхідність зміни парламентського корпусу ратували саме представники «Саюдіса», результати голосування стали для них несподіванкою. Це під час прес-конференції підтвердив і Голова Верховної Ради Литви, почесний голова «Саюдіса» В. Ландсбергіс, а кандидат від «Саюдіса» Зенонас Юкнявічус, виступаючи по телебаченню, не стримав емоцій і назвав результати «помилкою нації». Подібні звинувачення на адресу виборців навряд чи допоможуть «Саюдісу» в наступному раунді виборів. З симпатіями народу варто б рахуватися, бо, як твердить латинське прислів'я, — «Голос народу — голос Божий». І хоч як дивно це може виглядати, на цей раз «голос Божий» був на боці «колишніх».

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Минуло кілька місяців від Третіх вселатвійських зборів українців. Прийняте на них звернення до Верховної Ради та уряду України прозвучало з трибуни Всесвітнього форуму українців. Побоюємося, що у цього звернення буде така ж доля, як і в попередніх: ніхто не дасть на нього відповіді.

До уваги парламенту

ХТО ЗАХИСТИТЬ?

У зверненні Третіх вселатвійських зборів українців йдеться про болючі питання. Серед них — обмеження громадянсько-політичних та економічних прав «некорінних» жителів Латвії, будівництво житла для офіцерів і прапорщиків, котрі призивалися з України, а тепер звільняються у зв'язку з виведенням Північно-Західної групи військ із Балтії. Українські парламентарії з розумінням поставилися до пропозицій зборів щодо вирішення цих проблем. Та коли потрібно приймати конкретні рішення, з'ясовується, що в них не досить повноважень.

Українці Латвії свідомі того, що більшість порушених питань повинні розв'язуватися з допомогою міждержавної угоди про основи співробітництва України та Латвійської Республіки. Проте ми не тільки порушуємо проблеми. Координаційна Рада українських організацій Латвії готова взяти активну участь у підготовці такої міждержавної угоди.

Особливе занепокоєння викликає невизначеність з отриманням латвійськими українцями громадянства Латвії. Склалася унікальна ситуація: Латвія єдина серед 15 республік колишнього СРСР не прийняла закон про громадянство. Постановою латвійського парламенту відновлено громадянство тим особам, що жили тут до 1940 року, та їхнім нащадкам. Відповідно близько половини населення республіки не отримали його. Закон Латвійської Республіки про громадянство приймуть не раніше, як через рік. Згідно з підготовленим законопроектом він матиме дуже жорсткі критерії, хто може бути громадянином Латвії. А це означає: дев'ять з десяти українців не зможуть отримати латвійське громадянство, що суперечить міжнародним нормам.

Чому в такій ситуації не надати українське громадянство тим, хто цього бажає? Згідно з даними соціологічного дослідження, більшість латвійських українців хотіли б мати українське або подвійне громадянство. Значна кількість респондентів вважає Верховну Раду та уряд України гарантами свого майбутнього.

Але рідна Україна не поспішає виконувати демократичний Закон про громадянство. На жаль, Українська держава ніяк не може визначити, «чиїх батьків ми діти». Знадобився Всесвітній форум українців, щоб одностайно (у тому числі й голосами присутніх урядовців та депутатів Верховної Ради) прийняти резолюцію, в якій говориться про суперечності підзаконного акта Законові. Йдеться про положення щодо застосування «Закону про громадянство». Тільки один приклад.

Відповідно до Закону українці, які народилися в Україні і проживають нині в колишніх радянських республіках, мають право клопотати про надання їм українського громадянства. Водночас положення визнає проживання за межами Української держави перешкодою для надання громадянства. Форум звернувся з проханням до Верховної Ради скоригувати Закон, а до Президента України — привести положення у відповідність до нього. На запитання, а як бути тепер, до корекції, в апараті Державного радника з правової політики дали пораду: подавайте до суду на ті органи, що не виконують Закон. Уявляєте, яка буде сенсація, коли латвійський українець — людина без громадянства — подасть до суду на адміністрацію Президента України? На жаль, в житті українців у Латвії ще дуже багато таких запитань. До кого ж з ними звертатися, до кого пригорнутися?!

Володимир СТРОЙ, делегат Всесвітнього форуму українців.
Рига.

Свідки минулого

Незвичайна виставка відкрилася у музеї історії Варшави. На ній представлено портрети багатих громадян Польщі XVII—XVIII століть, які належали до вищих суспільних кіл. Картини, намальовані олією на металевих листах, призначалися спеціально для церемоній похоронів.

На фото ЦАФ—ІТАР—ТАРС: розгорнута експозиція у виставочному залі музею.

Реалії

НАМ БИ ЗИМУ ПРОТРИМАТИСЯ

Президент Естонії Леннарт Мері затвердив склад нового уряду, який було доручено формувати Марту Лаару — 32-річному історику за фахом. Вперше уряд складатиметься з політиків, а не спеціалістів, як ми звикли.

Три політичні сили, які створили у парламенті коаліцію більшості, — «Ісамаа» («Батьківщина»), ПННЕ (Партія національної незалежності Естонії) та «Поміркованi», — підписали дві угоди: про коаліцію та про співробітництво її учасників. Переговори напередодні підписання угод були напружені, бо самі ці політичні сили, в свою чергу, є об'єднаннями партій, які брали участь у виборах.

Взагалі простій людині дуже важко розібратися у політичному спектрі естонського парламенту — це як веселка у весняному небі після довгої і сірої зими. Більшість парламенту становлять «праві», гаслами яких на виборах були: очистити державний апарат від усього радянського, не залишати на керівних посадах старих «номенклатурників», людей КДБ, а у програмі дій — швидка приватизація, низькі податки тощо. «Ліва можливість», тобто комуністична партія Естонії, не отримала жодного місця в парламенті.

Сам Март Лаар заявив, що вперше підписано угоду між різними політичними силами, співробітництво яких ще рік тому вважалося неможливим. Угода про коаліцію — це, по суті, програма нового уряду. Март Лаар відзначив, що перехідний уряд Тііта Вяхі зробив дуже багато. Прийняв нову Конституцію, зміг стабілізувати економічний стан і провести грошову реформу. Але багато ключових питань залишилися нерозв'язані. Повільно йде приватизація, продовжується занепад виробництва, зростає безробіття, порушений грошовий обіг, бюджетові загрожує дефіцит.

Новий уряд повинен допомогти Естонії пережити зиму і водночас розпочати принципові зміни, зберегти бюджет у рівновазі та, з метою розвитку економіки, зменшити тягар податків.

Першочергова турбота нового уряду: нагодувати й обігріти народ взимку. Марта Лаара непокоїть також недостатня кількість пального, що є у запасі. Не дуже сподівається прем'єр-міністр й на угоди з Росією, які, за його словами, можуть бути не виконані. Треба шукати можливості обміну місцевого палива на мазут та активніше використовувати власні ресурси.

Стабільність крони — основа економіки. Уряд збирається перейти від податків із заробленого до податків зі вживаного. Можливо, буде прийнято систему пропорційної шкали плюс мінімум, який не обкладається податками. Останній залежатиме від кількості утриманців у сім'ї. Тож люди сімейні можуть розраховувати на деяке полегшення.

Підвалиною економічного оновлення є найшвидше проведення реформи власності й масштабної приватизації. Нові верстви власників, у свою чергу, пожвавлять економіку.

Цікаво, як уряд розв'язуватиме проблеми громадянства. Головна його мета — сформувати стійкі і лояльні кола громадян, незалежно від національності.

За програму нового уряду проголосували 54 депутати, 30 — проти, 4 утрималися, один був відсутній. Можна сказати, що вже сформувалася й опозиція в парламенті, яку становить третина депутатів.

Олександра МІЩЕНКО.
Таллінн.

Роззброєння

ПЕРША БАГАТОСТОРОННЯ

Скорочення ядерних озброєнь — одна з найвагоміших передумов загального роззброєння і, відповідно, зміцнення міжнародної безпеки. Усвідомлюючи цей факт, США і СРСР підписали Договір про скорочення стратегічної ядерної зброї, відомий у світі як Договір «СТАРТ» (абревіатура англійська). Після розпаду Радянського Союзу США та Білорусь, Казахстан, Росія та Україна — чотири колишні радянські республіки, які мали на той час стратегічні ядерні озброєння, розробили нову структуру «СТАРТ», яка передбачала б участь у ньому цих республік як нових суб'єктів Договору. Передбачалася й подальша діяльність Спільної комісії по виконанню та інспекціям — СКВІ, органу, який проводить нагляд за виконанням Договору (протокол про ці заходи було підписано у травні цього року у Лісабоні).

Минулої п'ятниці США, Білорусь, Казахстан, Росія, Україна, після зустрічей їх представників у Києві та Женеві, підписали угоду про нові заходи, які скеровують діяльність СКВІ. Вона визнає політичні зміни, які виникли з утворенням нових незалежних держав на території колишнього СРСР, та впроваджує механізм для участі усіх п'яти країн у СКВІ. У спільній заяві для преси, розповсюдженій Посольством США в Україні, підкреслюється, що ця угода є першою багатосторонньою угодою, підписаною у рамках СКВІ. Вона дає СКВІ повноваження сприяти цілям та ефективному виконанню Договору «СТАРТ», створює основу, на якій усі сторони беруть участь у СКВІ. Тим самим виконуються вимоги Лісабонського протоколу.

У ці дні розпочинається черговий, четвертий за рахунком, раунд зустрічей СКВІ. На ньому передбачається, як стверджують офіційні особи США, завершити укладання домовленостей по допомозі у виконанні Договору «СТАРТ».

«Школа для росіян: є проблеми?» — так називався матеріал, надрукований в нашій газеті 12 вересня нинішнього року і ставив проблеми російської школи в Україні. А недавно редакція одержала лист заступника міністра освіти Анатолія Погрібного. Представляємо вашій увазі цей лист і наш до нього коментар.

Вельмишановний редакторе!

У зв'язку з появою в «Голосі України» матеріалу М. Дятлової та О. Мальчиної «Школа для росіян: є проблеми?» вважаю за необхідне опротестувати таке.

Матеріал цей подано як «розмова» зі мною. Насправді ні про яку «розмову» домовленості з автором не було: мав я звичайне інтерв'ю, усно відповівши на письмові та усні запитання цих двох журналісток. Зазначу те, як неприємно вразила мене журналістська антиетика, передусім з боку М. Дятлової: прийшли до мене журналістки вже з готовими відповідями на свої питання, тому мої роз'яснення неодноразово перербивали тенденційними репліками, зі сміхом сприймали трюїзми про ущемлення національних прав українців у недавньому минулому, про русифікаторську політику тоталітарного режиму тощо. Зрештою, переконавшись у тому, що моїх «інтерв'юерів» (неприховано шовіністичного забарвлення) істина цікавить якнайменше, я і сам був змушений двічі припиняти інтерв'ю, і то — з огляду на вкрай некоректну поведінку кореспондентки «Голосу України» (згадане забарвлення емоції, обривання моєї думки, «ловіння» на слові тощо).

Втім, інтерв'ю було таки дане повністю, і закінчив його я настійним проханням показати мені мої відповіді, коли вони будуть підготовлені до друку. На жаль, пообіцявши, журналістки цього не зробили. Відтак з інтерв'ю вийшла «розмова», де мої відповіді подано у довільній та приблизній формі, не узгодженій зі мною, а ряд посутніх аргументів опущено. У авторському ж тексті згадується неіснуюче нині Міністерство народної освіти, в якому нібито я працюю заступником, замість сходу України, де є вкрай мало українських шкіл, чомусь названо «південно-західну Україну».

З усім тим можна було б ще якось змиритися, одначе варто вчитатись у висновки з «розмови». Всупереч моїм найтерплячішим роз'ясненням і доводам про те, що Міносвіти дбає і дбатиме про повноту задоволення національно-освітніх запитів громадян нашої держави, маємо набір інкримінацій, які цілковито ні на чому не грунтуються. Як стверджують автори, у «колах» (читай: в Міносвіті) відбувається «експериментування над інтелектом», існує «свідоме заплющування очей на проблеми російської освіти»... Тож постає питання: який насправді приціл цієї «розмови»? Звести наклеп на міністерство, «підворушити» росіян, котрі живуть в Україні (мовляв, стережіться: на освітній ниві на вас вже наступають!), загалом загострити національно-мовну проблему у нашій державі?

На жаль, ці питання мають лише риторичний характер. Вважаю, що і з погляду вимог журналістської етики, і з погляду змістових акцентів матеріал М. Дятлової та О. Мальчиної є чужорідним для такого прогресивного та авторитетного видання, як газета «Голос України». Тому — задля посутніх уточнень — прошу цю репліку опублікувати.

З повагою перший заступник міністра
А. Г. ПОГРІБНИЙ.

Школа для росіян: є проб[...]

Залишимо на совісті Анатолія Григоровича звинувачення у неетичності (за яку він прийняв бажання одержати на конкретні запитання конкретні ж відповіді), так само, як і звинувачення в шовінізмі і підбурюванні російського населення (від яких з огляду на нашу історію краще б утримуватись навіть у найгарячіших суперечках).

Що власне, опротестовує А. Погрібний? Міністерство не так назвали. Вірно, воно тепер не народної, а просто — освіти. Сторони світу переплутали. Винні. А в усьому іншому жодних суттєвих зауважень. Та й що тут зауважиш, коли всю розмову записано на плівку? Нічого ми до неї не додали. Скоротити дещо справді прийшлося — за браком місця у газеті.

Може, Анатолій Григорович не задоволений якістю своїх міркувань під час інтерв'ю? І намагається списати цей гріх на наш рахунок: мовляв, це вони прийшли вже з готовими відповідями. Ій-Богу, тільки з готовими запитаннями, які, до речі, були направлені заздалегідь, за 10 днів, іншому заступнику міністра О. Морозу. З ним ми і домовлялися про інтерв'ю досить довго, а в останню мить дізналися, що будемо розмовляти з Погрібним, який, на його честь, погодився зустрітися з нами. Але виявилося, що запитань, які лежали у нього на столі, він не читав і до розмови не готувався. Напевне тому і нервував, перепитуючи раз у раз, наскільки вірні представлені нами цифри і факти.

Категорично не згоден заступник міністра з нашим коментарем. Але де аргументи? Не вважати ж аргументом голослівне твердження, що наша тривога за те, що відбувається з російською школою, не має підстав. Обгрунтованість її ще раз підтвердили дзвінки наших читачів, серед яких є і директори шкіл. Вони вважають, що запитання в інтерв'ю поставлено навіть дуже м'яко, справжнє становище в російській школі набагато гірше.

Нагадаємо цифри. У Києві на понад 23 відсотки російського населення залишилося 14 відсотків російських шкіл. Причому директорам багатьох з тих, що зберегли статус російськомовних, довелося витримати неабиякий тиск, зокрема і районної адміністрації. Наприклад, директора 135-ї школи Старокиївського району Маргариту Гайдук навіть на відповідну комісію викликали, де звинувачували у нехтуванні законом про мови. Певний

досвід бо[...]
ня росій[...]
жав і ди[...]
у Вату[...]
Втім, во[...]
У Юрія[...]
впевнено[...]
ступного[...]
деться [...]
права се[...]
ся, а уч[...]
російськ[...]
Нас з[...]
центуєм[...]
школах. [...]
шаних [...]
сійським[...]
ньої покл[...]
Григоро[...]
що ніхто[...]
у своїх [...]
не [...]
ко[...]
Мос[...]
дерших [...]
про те, [...]
магалася[...]
російськ[...]
що це з[...]
у російсь[...]
класи [...]
більше, [...]
дітей (н[...]
заяв). Ц[...]
році. У[...]
сказали [...]
ському, [...]
ковськом[...]
них ві[...]
важна [...]
мають [...]
мовлять[...]

РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА [...]

Ось тобі-й маєш: то говорили (наводили статистичні дані у цифрах, відсотках, публікували розпачливі свідчення, протести, апеляції) про насильницьку русифікацію в Україні, а тепер раптом усе змінилося? Російськомовному населенню в нашій незалежній державі загрожує насильницька українізація?

Знаю достеменно: у статистиці сталися незначні зміни — кількість українського і російськомовного населення залишилась тією ж, кількість українських та російських шкіл і число учнів у них цього року лише дещо змінилися в бік українізації. Але й так величезна кількість українців не має можливості посилати своїх дітей в українські школи з тієї причини, що таких шкіл в їхньому регіоні немає. Зацитую дані з «Відомостей про динаміку мережі та контингентів україномовних шкіл», поширених у вересні цього року у Верховній Раді Міністерством освіти України за ініціативою народного депутата Миколи Шкарбана: «У 1991—1992 навчальному році в Україні українською мовою навчалося 49,3 відсотка учнів. Переважно це школярі сільської місцевості. У містах, зокрема обласних центрах, за винятком західного регіону України, більшість учнів навчається російською мовою». У «Відомостях» наведено конкретні цифри україномовних і російськомовних шкіл, кількість учнів у них, співвідношення між ними у відсотках. Зокрема, у 1988-89 навчальному році в обласних центрах України українською мовою навчалося 17,9 відсотка, у 1990—91 — 20,6 відсотка, а в 1991—92 — 25,1 відсотка. Поступове збільшення україномовних шкіл пояснюється виконанням (якими ж повільними темпами!) Закону «Про мови в Україні». То є підстави для того, щоб зчиняти гвалт про українізацію? Звичайно, ні. Кожна неупереджена людина порівнює наведені дані з кількістю українців і росіян, які проживають в Україні, і дійде реальних висновків.

Напевно, тут ідеться про щось зовсім інше. Коли говорять про українізацію, то на думці мають насправді зберегти status quo, себто страхітливий стан асиміляції. Відвертіші з наших колег, народні депутати, які не вміють приховувати своїх думок, так про це і кажуть. І до того ж посилаються на популярне «колесо історії», яке буцімто ніколи не крутиться назад. Але ж то не те колесо, панове, а, може, і взагалі не колесо! Аргументом для такого твердження може слугувати сама історія.

Ось приклад. В середині XIX століття Чехія була всуціль германізована. Невеликий гурт чеської інтелігенції, яких назвали будителями, почав повертати народові його мову, і так заповзятливо, що повикидали ті слова, які є в усіх мовах світу: у всьому світі — театр, а по-чеськи — дівадло, музика — гудба. Можете іронізувати (в лінгвістиці для цього процесу є навіть спеціальний термін — пуританство), але нинішня чеська мова — наймилозвучніша у світі. Те саме було з болгарами після п'ятисотлітнього турецького поневолення. Так що українцям є з кого брати приклад. Але найдивовижніше явище нашого часу — це відродження староєврейської мови іврит. Євреї, що проживають у Європі, створили собі іншу мову — ідиш. Ще якихось три десятки років тому іврит знало буквально кілька єврейських книжників-мудреців, а нині на наших очах цією мовою заговорив увесь єврейський народ у відродженій через два тисячоліття державі Ізраїль. Кожний громадянин Ізраїлю зобов'язаний (чуєте — зобов'язаний!) знати іврит (мову, в якій немає букв для позначення голосних звуків, о Господи, як же вони її вивчають?), ідиш (і навіщо їм аж дві національні мови, адже це величезна перевитрата енергії, як на нашого пересічного чоловіка) і, крім того, ще й англійську. Це мінімум. А знають, звичайно, більше.

Так що оте історичне колесо в застосуванні до відродження національних мов ніяк не в'яжеться. Може, воно просто п'яте?

Мов треба знати стільки, скільки треба знати. І зовсім не потреба вивчати мови штовхнула євреїв і арабів до зброї. Тож коли мені у Придністров'ї говорили, що латинська абетка — це привід до війни, ставало страшно. Невже нам справді легше братися за автомати Калашникова, ніж за словники? Тим паче, коли це російсько-українські словники?

П'ЯТЕ КОЛЕСО ІСТ[...]

або Про загрозу украї[...]

Ну чому люди не хочуть розуміти одне одного? Мені здається, що найстрашніше зло залишене нам комуністичною ідеологією, — це переродження слів, спотворення і підміна понять, спекуляція на термінах. Скільки баталій розгорялося останнім часом навколо чітких здавалося б, понять: сепаратизм, двомовність, громадянство, навіть Батьківщина. Нещодавно у передачі Російського телебачення, де йшлося про росіян — біженців з країн СНД, постало питання: а що таке, власне, Батьківщина («Родина»)? Відповідь знайшли швидко: це те місце, де людина може жити. Мене не полишало здивування: і оце все? А як із похідним поняттям народжуватися, родина рід, родовід, нарід; батьки батьків у попередніх поколіннях, родинних зв'язках? Не кажу вже про те, що у світовій культурній спадщині побутують оповіді, як Господь роздавав різним народам землю, як і чому кожному припала своя частка і як це пов'язано з характером, призначенням, долею народу. Отже, рідна земля — це призначеність, даність, а не просто територія, на якій живеш. Тому споконвіку поміж землями народів існували кордони. Піти поміж чужі народи означало піти «за тридев'ять земель, у тридесяте царство». Що з тим усім тепер сталося і що робити? Викинути як непотріб? Але ж доведеться викидати надто багато.

Донині в Західній Україні й Закарпатті побутує пісня: «За нашов стодолов видно чуже село. Сюди повернувся, туди повернувся — видно чуже село». Можете собі уявити душевний стан людини, для якої вже за своєю стодолою починається «чужина». Яким же треба бути закоріненим у рідну землю, щоб виплекати в собі такі почуття! Знаю, з цього можна кепкувати скільки завгодно, як з відсталої і безнадійної патріархальщини, але на таких людях тримається світ. І не лише у нас. Перегляньте всю творчість сучасних російських письменників-«деревенщиков», хоча б «Прощание з Матерой» В. Распутіна, там те ж саме.

То, може, доцільніше повертати словам (і закладеним у них поняттям) їхній початковий зміст? Бо пам'ятаєте: спочатку було Слово, і слово було в Бога, і слово було Бог...

Усе починається від точного й адекватного розуміння слова. Пам'ятаєте, скільки гвалту було (у тому числі і в нашому парламенті) про сепаратизм, коли стало очевидно, що Союз «на ладан дихає». Але ж сепаратизм — це відокремлення частки від органічного цілого. Якщо якась область (регіон) хоче відділитися від своєї держави й утворити власну державу (або приєднатися до сусідньої, чужої), то це не що інше, як сепаратизм. Але якщо народ, який за всяких обставин визнавався окремим народом, хоче відділитися від іншого народу, до якого його колись сяк чи так прив'язали (Франко казав — «пришпилили»), якщо держава, яка за всяких обставин (нехай і в короткі, сприятливі для неї історичні періоди) визнавалася державою, хоче відокремитися від сусідів, вийти із союзу держав, то це аж ніяк не сепаратизм, а природне, визнане у світі право народу на самовизначення і відокремлення. Скільки пафосу витратили марксисти-ленінці, захищаючи це право! В теорії, на папері. Коли ж з'явилася можливість реально втілити його в життя, зчинився переполох: рятуйте, сепаратизм! І неодмінно всі її противники «сепаратизму», незважаючи на протилежні політичні позиції, переконання, в один голос кричать про «тысячелетнее собирание земель в одно государство». Так, ніби «собирание земель» — це збирання грибів у лісі: пішов, накидав у кошик — і ніякої від того ані кривди, ані шкоди. Коли сьогодні стало очевидно, що увесь колишній союз уже не зліпити докупи, намагаються зберегти хоч найголовніше. У «Відкритому листі депутатам Верховної Ради України» напередодні відкриття VI сесії члени харківської організації Громадського конгресу України пишуть: «Сегодня совершенно ясно, что равноправный союз свободных демократических Украины, России, Беларуси и Казахстана неизбежен. От нас лишь зависит, как скоро это произойдет». На мене повіяло словами гімну, які ми вже, було, почали потроху забувати: «Союз нерушимый

республ[...]
тила на[...]
І не об[...]
першом[...]
постави[...]
їм), буд[...]
лос[...]
бо [...]
на Бол[...]
ше всех[...]
такому)[...]
ління. [...]
чого із [...]
федерал[...]
спільно[...]
гу харк[...]
також [...]
ховною[...]
якщо і [...]
деральн[...]
Мовляв[...]
що роб[...]
цього р[...]
Україні з[...]
який в[...]
ИБ НІ[...]
виголо[...]
ментар[...]
кетирув[...]
вет Ук[...]
пер ніх[...]
нити, [...]
НПГ», [...]
і вся [...]
«тре[...]
зано: [...]
раины [...]
мельно[...]
два гос[...]
— укр[...]
Отож [...]
федера[...]
ни, ма[...]
як нам[...]
раїнськ[...]
з насту[...]

Школа для росіян: є проблеми?

ЗАЛИШИМО на совісті Анатолія Григоровича звинувачення у неетичності (за яку він прийняв бажання одержати на конкретні запитання конкретні ж відповіді), так само, як і звинувачення в шовінізмі і підбурюванні російського населення (від яких з огляду на нашу історію краще б утримуватись навіть у найгарячіших суперечках).

Що власне, опротестовує А. Погрібний? Міністерство не так назвали. Вірно, воно тепер не народної, а просто — освіти. Сторони світу переплутали. Винні. А в усьому іншому жодних суттєвих зауважень. Та й що тут зауважиш, коли всю розмову записано на плівку? Нічого ми до неї не додали. Скоротити дещо справді прийшлося — за браком місця у газеті.

Може, Анатолій Григорович не задоволений якістю своїх міркувань під час інтерв'ю? І намагається списати цей гріх на наш рахунок: мовляв, це вони прийшли вже з готовими відповідями. Їй-Богу, тільки з готовими запитаннями, які, до речі, були направлені заздалегідь, за 10 днів, іншому заступнику міністра О. Морозу. З ним ми і домовлялися про інтерв'ю досить довго, а в останню мить дізналися, що будемо розмовляти з Погрібним, який, на його честь, погодився зустрітися з нами. Але виявилося, що запитань, які лежали у нього на столі, він не читав і до розмови не готувався. Напевне тому і нервував, перепитуючи раз у раз, наскільки вірні представлені нами цифри і факти.

Категорично не згоден заступник міністра з нашим коментарем. Але де аргументи? Не вважати ж аргументом голослівне твердження, що наша тривога за те, що відбувається з російською школою, не має підстав. Обгрунтованість її ще раз підтвердили дзвінки наших читачів, серед яких є і директори шкіл. Вони вважають, що запитання в інтерв'ю поставлено навіть дуже м'яко, справжнє становище в російській школі набагато гірше.

Нагадаємо цифри. У Києві на понад 23 відсотки російського населення залишилося 14 відсотків російських шкіл. Причому директорам багатьох з тих, що зберегли статус російськомовних, довелося витримати неабиякий тиск, зокрема і районної адміністрації. Наприклад, директора 135-ї школи Старокиївського району Маргариту Гайдук навіть на відповідну комісію викликали, де звинувачували у нехтуванні законом про мови. Певний досвід боротьби за збереження російськомовності одержав і директор 300-ї школи у Ватутінському районі. Втім, вона ще не закінчена. У Юрія Толкачова немає впевненості в тому, що наступного року йому не доведеться знову відстоювати права своїх учнів — вчитися, а учителів — викладати російською мовою.

Нас запитають, чому акцентуємо увагу на російських школах. Адже є система змішаних (українських з російськими класами) — на неї покладає надії Анатолій Григорович, стверджуючи, що ніхто не зазнає утисків у своїх мовних потребах. Чи не [illegible]емні ці [illegible]адії? Ось ко[illegible]ний пр[illegible] із життя Московського району. З перших вуст знаємо історію про те, як наша колега намагалася віддати доньку у російський клас. Виявилося, що це зовсім непросто. Заяв у російську школу і російські класи надійшло набагато більше, ніж могли прийняти дітей (на два класи — 250 заяв). Це — у нинішньому році. У наступному ж, як сказали нам у Старокиївському, Ватутінському, Московському та інших районних відділах освіти, переважна більшість шкіл, які мають російські класи, відмовляться від нового російського набору.

Ми зупинилися на київських прикладах не тому, що не маємо фактів з інших регіонів (вони у нас є — з Хмельницької, Львівської, Тернопільської, Харківської областей...), а тому, що на правах столиці Київ затверджує ті чи інші тенденції, які потім поширюються на всю Україну у вигляді державної політики. Про яку ж політику мова у даному разі? Прибічники масового закриття російських шкіл пояснюють свої дії намаганням чим швидше затвердити державну мову у межах відповідного закону. Але в тому законі нічого не говориться про те, що дитина, яка розмовляє російською мовою, має бути позбавлена можливості одержувати освіту нею. І якщо це відбувається у такому масштабі, то ми маємо право говорити про експеримент над інтелектом. Анатолій Григорович протестує проти такого формулювання. Та як же це ще назвати? Адже йдеться не про заміщення однієї мови іншою, як нам це намагаються представити, а про заміну одного типу свідомості іншим типом свідомості. Звернімося до вчених, які намагалися зрозуміти на філософському та психологічному рівні зв'язок між мовою та осмисленням та перетворенням дійсності. Почитаємо нашого українського мовознавця Олександра Потебню: «Тільки за допомогою мови створені кожним європейським народом граматичні категорії (іменник, прикметник, дієслово), які поза мовою не існують і які, як показує порівняльне мовознавство, у різних мовах різні. Що ж таке ці категорії? Це рамки, у які вміщується зміст думки... Уявіть собі, що дані готові рамки, у які мають вставити картини; безумовно не обійдеться без того, щоб вам не довелося урізувати ці картини. Дещо схоже спостерігається у мові: від того, які граматичні категорії, залежить наше мислення, його загальний характер, повнота і глибина, від відмінності цих категорій самий зміст думки різний у різних народів... Одним словом, мова... не просто засіб висловлювати думку, а індивідуальний засіб перетворювати її, і у кожного народу своя, так би мовити, перетворювальна машина». Так ось дитина приходить у перший клас зі своєю «перетворювальною машиною», а їй пропонують іншу, з якою вона не знайома, а значить неспроможна створити жодної нової думки. У кращому разі вона буде завчати готові. Таким чином її позбавляють умов творчої розумової діяльності.

Безперечно нам зауважать, що протягом багатьох років у такі умови було поставлено український народ. Це буде справедливо. Але коли демократи закликали росіян голосувати за незалежність України, вони клялися, що

ПОГЛЯДИ НА ОДНЕ ПИТАННЯ

П'ЯТЕ КОЛЕСО ІСТОРІЇ, або Про загрозу українізації

ти? Викинути як непотріб? Але ж доведеться викидати надто багато.

Донині в Західній Україні й Закарпатті побутує пісня: «За нашов стодолов видно чуже село. Сюди повернувся, туди повернувся — видно чуже село». Можете собі уявити душевний стан людини, для якої вже за своєю стодолою починається «чужина». Яким же треба бути закоріненим у рідну землю, щоб виплекати в собі такі почуття! Знаю, з цього можна кепкувати скільки завгодно, як з відсталої і безнадійної патріархальщини, але на таких людях тримається світ. І не лише у нас. Перегляньте всю творчість сучасних російських письменників-«деревенщиков», хоча б «Прощание з Матерой» В. Распутіна, там те ж саме.

То, може, доцільніше повертати словам (і закладеним у них поняттям) їхній початковий зміст? Бо пам'ятаєте: спочатку було Слово, і слово було в Бога, і слово було Бог...

Усе починається від точного й адекватного розуміння слова. Пам'ятаєте, скільки гвалту було (у тому числі і в нашому парламенті) про сепаратизм, коли стало очевидно, що Союз «на ладан дихає». Але ж сепаратизм — це відокремлення частки від органічного цілого. Якщо якась область (регіон) хоче відділитися від своєї держави й утворити власну державу (або приєднатися до сусідньої, чужої), то це не що інше, як сепаратизм. Але якщо народ, який за всяких обставин визнавався окремим народом, хоче відділитися від іншого народу, до якого його колись сяк чи так прив'язали (Франко казав — «пришпилили»), якщо держава, яка за всяких обставин (нехай і в короткі, сприятливі для неї історичні періоди) визнавалася державою, хоче відокремитися від сусідів, вийти із союзу держав, то це аж ніяк не сепаратизм, а природне, визнане у світі право народу на самовизначення і відокремлення. Скільки пафосу витратили марксисти-ленінці, захищаючи це право! В теорії, на папері. Коли ж з'явилася можливість реально втілити його в життя, зчинився переполох: рятуйте, сепаратизм! І неодмінно всі оті противники «сепаратизму», незважаючи на протилежні політичні позиції, переконання, в один голос кричать про «тысячелетнее собирание земель в одно государство». Так, ніби «собирание земель» — це збирання грибів у лісі: пішов, накидав у кошик — і нікому від того ані кривди, ані шкоди. Коли сьогодні стало очевидно, що увесь колишній союз уже не зліпити докупи, намагаються зберегти хоч найголовніше. У «Відкритому листі депутатам Верховної Ради України» напередодні відкриття VI сесії члени харківської організації Громадського конгресу України пишуть: «Сегодня совершенно ясно, что равноправный союз свободных демократических Украины, России, Беларуси и Казахстана неизбежен. От нас лишь зависит, как скоро это произойдет». На мене повіяло словами гімну, які ми вже, було, почали потроху забувати: «Союз нерушимый республик свободных сплотила навеки великая Русь». І не обманюйтесь, що на першому місці харків'яни поставили Україну (спасибі їм), буде саме так, як співалос[illegible]отому [illegible]ому гімні, бо [illegible]мо, що [illegible]роша страна Болгария, но Россия лучше всех», — на цьому (і на такому) виховувалися покоління. Якщо ж не вийде нічого із союзом, то давай конфедерацію, аби варитися у спільному котлі. Таку вимогу харківські «конгресмени» також висувають перед Верховною Радою України. А якщо і це ні — тоді вже федеральний устрій України. Мовляв, далі ми знатимемо, що робити. І ось 30 вересня цього року з трибуни сесійного залу Верховної Ради України виступає М. Крилов, який від імені ДГР(с)К та ИБ НПГ «города Донецка» виголошує (з власними коментарями) «Требования пикетирующих Верховный Совет Украины». І хоча дотепер ніхто не зміг мені пояснити, що це означає — «ИБ НПГ», парламент, а з ним і вся Україна вислуховують ці «требования», в яких сказано: «В Конституцию Украины — федеративно-земельное устройство. Украине два государственных языка — украинский и русский».

Отож ті, хто виступає за федеративний устрій України, мають насправді далекосяжні плани. Це не що інше, як намір розчленувати українську державу на шматки з наступним відокремленням, приєднанням до того чи того сусіда. Сепаратистські настрої безкарно поширюються по різних регіонах України, але сумний досвід федерації в Югославії, Чехо-Словаччині, деяких країнах СНД мав би бути нам пересторогою.

Що ж до двомовності, то на словах виступають за українсько-російську двомовність на державному рівні, а мають на думці — російську одномовність. До цього пункту вимог логічно було б додати: «На вибір». Хочеш — вибирай собі таку державну мову, а хочеш — таку. Тоді було б принаймні хоч чесно. А так, яка ж це двомовність? Ми (маю на увазі не лише українців, а й представників інших національностей, серед них і росіян, знаємо і українську і російську, користуємося ними у житті. ви ж знаєте лише російську, а вимагаєте двомовності. То зосередьтеся на хвильку, виявіть мінімум доброї волі й доброзичливості, опануйте українську бодай розмовну мову (їй же Богу, на це не треба стільки зусиль, як на іврит) — ось вам і буде реальна двомовність. Інакше вийде крутійська арифметика: одні знають російську й українську, інші — лише російську, та в сумі все одно дві мови. Не смішімо людей. На Закарпатті не тільки інтелігенція, а й селяни, крім української й російської, знають ще угорську, чеську, словацьку, румунську, на Буковині третьою мовою також є румунська, а в Галичині — польська (до війни тут геть усі знали ще й німецьку та єврейську). Кому від того зле? Згідно з Конституцією ЗУНР кожний службовець зобов'язаний був знати принаймні дві мови держави (інакше не брали на роботу): обов'язково українську і якусь із мов національних меншин — польську, єврейську, німецьку. Але практично, повторюю, знали всі чотири, і ця багатомовність не нівелювала, а збагачувала знання рідної.

Ніщо не потребує такої терплячості й послідовності, як виховання мовної культури особистості. Адже ми живемо у посткатастрофічний мовний період, коли поруч з різними божевільними соціальними теоріями й прожектами культивувалася «теорія» злиття мов і націй. Як має відбутися це злиття, який вигляд матиме позбавлений рідної мови, національної психології та рис характеру новітній «общечеловек», що являтиме собою небувалий в історії феномен — злита (чи то пак, збовтана) з багатьох національних мов безнаціональна мовна суміш, ніхто не знав. Себто позитивної програми не було, натомість негативна, руйнівна, спрямована на нівеляцію й асиміляцію, була запущена на повну потужність. І ось маємо наслідки: обіцяного комуністами світлого майбутнього, в ім'я якого це робилося, ми не побудували. А національну свідомість і почуття, саме духовне існування націй, їхніх мов, культур, історичну пам'ять народів довели до реальної погибелі. Мова цілого народу оголошувалася безперспективною, отже, безперспективною була і його культура, безперспективним був сам народ (якщо, звісно, розуміти народ не як аморфну біологічну масу, а як субстанцію духовну). Ті, хто це робив і продовжує робити, чудово розуміли: із втратою мови гине нація, без мови відродити державність неможливо.

Тепер ось виборсуємося. 28 жовтня минає три роки від часу прийняття Закону «Про мови в Українській РСР». Багато його положень були розраховані на реальне становище України в Союзі РСР, а тому сьогодні застаріли. Але є там положення, які й тепер варто пригадати: «Українська РСР забезпечує українській мові статус державної з метою сприяння всебічному розвиткові духовних творчих сил українського народу, гарантування його суверенної національно-державної майбутності». Ні, таки не все було таким недосконалим у цьому Законі, як про це говорили тодішні його критики. Інша справа, що 1 січня минає три роки, відколи Закон введено в дію, і це перший етап

...леми?

...тьби за збережен-
...комовності одер-
...нтор 300-ї школи
...нському районі.
...ще не закінчена.
...Толкачова немає
... в тому, що на-
...жу йому не дове-
...ову відстоювати
... учнів — вчити-
...лів — викладати
... мовою.
...тають, чому ак-
...вагу на російських
...же є система змі-
...країнських з ро-
... класами) — на
...ає надії Анатолій
... стверджуючи,
...е зазнає утисків.
...зних потребах. Чи
... ці ...адії? Ось
... пр... із жит-
...ського району. З
...ст знаємо історію
... наша колега на-
...ддати доньку у
... клас. Виявилося,
...ім непросто. Заяв
... школу і російські
...дійшло набагато
...к могли прийняти
...ва класи — 250
... — у нинішньому
...аступному ж, як
...нам у Староки-
...тутінському, Мос-
...та інших район-
...іах освіти, пере-
...ьшість шкіл, які
...йські класи, від-
...від нового росій-

ського набору.

Ми зупинилися на київських прикладах не тому, що не маємо фактів з інших регіонів (вони у нас є — з Хмельницької, Львівської, Тернопільської, Харківської областей...), а тому, що на правах столиці Київ затверджує ті чи інші тенденції, які потім поширюються на всю Україну у вигляді державної політики. Про яку ж політику мова у даному разі? Прибічники масового закриття російських шкіл пояснюють свої дії намаганням чим швидше затвердити державну мову у межах відповідного закону. Але в тому законі нічого не говориться про те, що дитина, яка розмовляє російською мовою, має бути позбавлена можливості одержувати освіту нею. І якщо це відбувається у такому масштабі, то ми маємо право говорити про експеримент над інтелектом. Анатолій Григорович протестує проти такого формулювання. Та як же це ще назвати? Адже йдеться не про заміщення однієї мови іншою, як нам це намагаються представити, а про заміну одного типу свідомості іншим типом свідомості. Звернімося до вчених, які намагалися зрозуміти на філософському та психологічному рівні зв'язок між мовою та осмисленням та перетворенням дійсності. Почитаємо нашого українського мовознавця Олександра Потебню: «Тільки за допомогою мови створені кожним європейським народом граматичні категорії (іменник, прикметник, дієслово), які поза мовою не існують і які, як показує порівняльне мовознавство, у різних мовах різні. Що ж таке ці категорії? Це рамки, у які вміщується зміст думки... Уявіть собі, що дані готові рамки, у які мають вставити картини; безумовно не обійдеться без того, щоб вам не довелося урізувати ці картини. Дещо схоже спостерігається у мові: від того, які граматичні категорії, залежить наше мислення, його загальний характер, повнота і глибина, від відмінності цих категорій самий зміст думки різний у різних народів... Одним словом, мова... не просто засіб висловлювати думку, а індивідуальний засіб перетворювати її, і у кожного народу своя, так би мовити, перетворювальна машина». Так ось дитина приходить у перший клас зі своєю «перетворювальною машиною», а їй пропонують іншу, з якою вона не знайома, а значить неспроможна створити жодної нової думки. У кращому разі вона буде завчати готові. Таким чином її позбавляють умов творчої розумової діяльності.

Безперечно нам зауважать, що протягом багатьох років у такі умови було поставлено український народ. Це буде справедливо. Але коли демократи закликали росіян голосувати за незалежність України, вони клялися, що ніколи не повернуть на варварські шляхи, пройдені колишніми володарями. Ми їм повірили. І що ж? У тій же 300-й школі оселилася українська гімназія (доки не збудують для неї приміщення), де уроки ведуться українською мовою, а на перервах діти гомонять по-російськи. Про що це говорить, вже відомо.

З бесіди з Анатолієм Григоровичем ми винесли таку думку: якщо не «переломити» ситуацію, вводячи в обов'язковому порядку українську мову, як мову навчання, у школі і вузи, то на затвердження її як державної витратяться роки. Прислухайтесь: йдеться знову про «переломлювання». Чи можна залишитися до цього байдужими? Тож ми і не залишилися.

При цьому ми глибоко усвідомлюємо, що громадянин України, ким би він не був за національністю, має знати українську мову. А ще б краще любити! Але пробудити таке почуття можна лише терплячою і копіткою роботою, а коли мати на увазі освіту, то заснованою на спеціальних методиках, грунтом для яких у свою чергу мають бути дослідження. А поки їх немає, ліс рубають. І тріски летять.

Чи ми знову неправі?

Марина ДЯТЛОВА,
Ольга МАЛЬЧИНА,
члени правління товариства російської культури «Русь».

...ДНЕ ПИТАННЯ

...ОРІЇ, ...ізації

...свободних спло-
... великая Русь».
...йтесь, що на
...місці харків'яни
...Україну (спасибі
...ме так, як співа-
...ому гімні,
...до...роша стра-
...но Россия луч-
... на цьому (і на
...ковувалися поко-
...ж не вийде ні-
...ом, то давай кон-
...баби варитися у
...отлі. Таку вимо-
... «конгресмени»
...вають перед Вер-
...дою України. А
... — тоді вже фе-
...устрій України.
... ми знатимемо,
... ось 30 вересня
... трибуни сесій-
... Верховної Ради
...тупає М. Крилов,
...ені ДГР(с)К та
...орода Донецька»
... з власними ко-
... «Требования пи-
... Верховный Со-
...». І хоча доте-
... зміг мені пояс-
...означає — «ИБ
...амент, а з ним
...на вислуховують
...Конституцію Ук-
... федеративно-зе-
...ойство. Украине
...ственных языка
...ий и русский».
...хто виступає за
... устрій Украї-
...справді далеко-
... Це не що інше,
...озчленувати ук-
...ежу на шматки
...відокремленням,

приєднанням до того чи того сусіда. Сепаратистські настрої безкарно поширюються по різних регіонах України, але сумний досвід федерації в Югославії, Чехо-Словаччині, деяких країнах СНД мав би бути нам пересторогою.

Що ж до двомовності, то на словах виступають за українсько-російську двомовність на державному рівні, а мають на думці — російську одномовність. До цього пункту вимог логічно було б додати: «На вибір». Хочеш — вибирай собі таку державну мову, а хочеш — таку. Тоді було б принаймні хоч чесно. А так, яка ж це двомовність? Ми (маю на увазі не лише українців, а й представників інших національностей, серед них і росіян, знаємо і українську і російську, користуємося ними у житті. ви ж знаєте лише російську, а вимагаєте двомовності. То зосередьтеся на хвильку, виявіть мінімум доброї волі й доброзичливості, опануйте українську бодай розмовну мову (їй же Богу, на це не треба стільки зусиль, як на іврит) — ось вам і буде реальна двомовність. Інакше вийде крутійська арифметика: одні знають російську й українську, інші — лише російську, та в сумі все одно дві мови. Не смішімо людей. На Закарпатті не тільки інтелігенція, а й селяни, крім української й російської, знають ще угорську, чеську, словацьку, румунську, на Буковині третьою мовою також є румунська, а в Галичині — польська (до війни тут геть усі знали ще й німецьку та єврейську). Кому від того зле? Згідно з Конституцією ЗУНР кожний службовець зобов'язаний був знати принаймні дві мови держави (інакше не брали на роботу): обов'язково українську і якусь із мов національних меншин — польську, єврейську, німецьку. Але практично, повторюю, знали всі чотири, і ця багатомовність не нівелювала, а збагачувала знання рідної.

Ніщо не потребує такої терплячості й послідовності, як виховання мовної культури особистості. Адже ми живемо у посткатастрофічний мовний період, коли поруч з різними божевільними соціальними теоріями й прожектами культивувалася «теорія» злиття мов і націй. Як має відбутися це злиття, який вигляд матиме позбавлений рідної мови, національної психології та рис характеру новітній «общечеловек», що являтиме собою небувалий в історії феномен — злита (чи то пак, збовтана) з багатьох національних мов безнаціональна мовна суміш, ніхто не знав. Себто позитивної програми не було, натомість негативна, руйнівна, спрямована на нівеляцію й асиміляцію, була запущена на повну потужність. І ось маємо наслідки: обіцяного комуністами світлого майбутнього, в ім'я якого це робилося, ми не побудували. А національну свідомість і почуття, саме духовне існування націй, їхніх мов, культур, історичну пам'ять народів довели до реальної погибелі. Мова цілого народу оголошувалася безперспективною, отже, безперспективною була і його культура, безперспективним був сам народ (якщо, звісно, розуміти народ не як аморфну біологічну масу, а як субстанцію духовну). Ті, хто це робив і продовжує робити, чудово розуміли: із втратою мови гине нація, без мови відродити державність неможливо.

Тепер ось виборсуємося. 28 жовтня минає три роки від часу прийняття Закону «Про мови в Українській РСР». Багато його положень були розраховані на реальне становище України в Союзі РСР, а тому сьогодні застаріли. Але є там положення, які й тепер варто пригадати: «Українська РСР забезпечує українській мові статус державної з метою сприяння всебічному розвиткові духовних творчих сил українського народу, гарантування його суверенної національно-державної майбутності». Ні, таки не все було таким недосконалим у цьому Законі, як про це говорили тодішні його критики. Інша справа, що 1 січня минає три роки, відколи Закон введено в дію, і це перший етап реалізації основних його статей до впровадження української мови як державної на всіх рівнях життя суспільства. Якими успіхами можемо похвалитися? Дуже, дуже мізерними. І це питання (виконання постанови Верховної Ради про реалізацію Закону «Про мови») слід обов'язково поставити на шостій сесії Верховної Ради — таку пропозицію я вже вносив 15 вересня. Наразі, більше, мабуть, для жарту, наведу вимогу ст. 8 («Захист мов»), в якій сказано: «...Навмисне спотворення української або інших мов в офіційних документах і текстах... тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом». Скільком же людям у Верховній Раді та Кабінеті міністрів довелося б відповідати за цією статтею Закону! І яким людям! Та ми поблажливі.

А якщо всерйоз, то коли хтось гадає, що Українська держава має бути трохи української (ну, нехай десь там, у західних регіонах), а в основному якоюсь іншою, то це хибна думка. Ми вже були Малоросією, нічого доброго нам це не дало. Україна має бути саме Українською й гарантувати якнайповнішу національно-культурну автономію для всіх націй, які проживають на її землі. Адже іншого місця, де б український народ зміг реалізувати свої споконвічні прагнення до власної незалежної держави, у світі немає. Державотворчі силкування українців можуть виявити себе тільки тут, в Україні.

А мова українська має бути для України гарантом її «суверенної національно-державної майбутності». Все правильно. І краще, ніж у Законі, не скажеш.

Михайло КОСІВ,
народний депутат України.

Шлях, істина, життя

НАРЕЧЕНІ ГОСПОДНІ

Я дивуюся: моя землячка із Синявки, тридцятирічна медсестра, стала послушницею Єльського монастиря. Чому? — запитую її. Особиста трагедія? Чи набридли остогидли земні «радощі»? Галина вагається, соромиться й позирає на старших: чи не краще помовчати? Адже послушниця — ще не черниця.

— Це як кандидат у члени партії,— по-мирському роз'яснюють мені свої канони черниці.— Людина повинна перед черничим постригом пройти випробування на послух, вивчити молитви, церковні пісні.

— За рік?

— О, це по-різному буває,— кажуть. — І рік, і два, і десять.

Монастирське життя суворе. З сьомої години ранку до одинадцятої — моління, з сімнадцятої до двадцять першої — всенощна. Гріх вийти за стіни обителі без дозволу. Гріх вживати м'ясо, дивитися телевізор.

— Я бідовою в молодості була,— каже старенька благочинна Анна.— На коні таке витворяла! А як прийшла сюди, то найважче було відвикнути від сала. Я так його полюбляла. Зате нас хвалять — он і в сімдесят які біленькі лицями.

...Вони чекали цієї осені, молилися за неї. Обдурені, скривджені в 1962 році, коли їх вигнали з келій, чернігівські черниці в мирському житті не зраджували вірі. Закритий монастир, по суті, існував, у міській лікарні, а особливо в отоларингологічному відділенні, де завдяки, нині покійному, завідуючому В'ячеславу Єдомасі прилаштувалися санітарками майже всі Божі сестри. Їх об'єднували турбота про хворих, церковна пісня в хорі, молитва.

Тридцять років вони чекали свого часу. І не всі дожили до хвилюючого дня. 6 вересня у Петро-Павлівській церкві Єльського монастиря возведено в сан ігуменії жіночої обителі черницю Феодосію. Настоятелька молода, має за плечима 38 прожитих літ, п'ятнадцять з яких віддано Божій службі. Перед цим вона закінчила технікум, вчилася в інституті текстильної промисловості. Взагалі ж, серед 30 черниць і послушниць більша частина з вищою або середньою спеціальною освітою. В основному вчительки, медики... І всі не обділені талантами. Особливо матінка Анна. Це вона позолотила купол церкви в Городищі, намалювала Божі образи на стінах, загальна площа яких 17 квадратних метрів. Талановито написані нею ж такі ікони «Матір Божа», «Покров Пресвятої Богородиці» висять у Петро-Павлівській церкві. Подобається старенькій черниці малювати образ матері Христа. Гарно малює й сестра Анімаїса. А ще всі чудово співають у церковному хорі, причому читають по нотах, вчать нотної грамоти і послушниць.

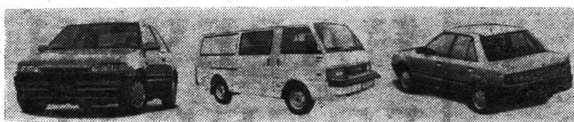
З монастиря щойно виселили спортивний клуб міліції (спортзал, душові розміщувалися у Петро-Павлівському храмі), кооперативи, громадські організації. Враження таке, ніби обитель тільки-но покинули ординці Батия. Тож в ігуменії Феодосії господарські клопоти забирають чимало часу.

— Тут у нас роботи й роботи,— каже вона.— Не відреставровано Успенський собор, монастирську церкву, келії. З Божим благословенням ми намагаємося тут навести порядок.

Черниці планують завести корову, бджіл, невеличке господарство, швейну майстерню. Більшість з них продовжують працювати два-три дні на тиждень на спільний «казан» санітарками, медсестрами. Божі сестри також доглядають немічних черниць, які після репресій, гонінь, втратили здоров'я і тепер не можуть жити з усіма в обителі. Обділені сімейними радощами й ласкою, вони черпають наснагу в любові до Бога, в духовній підтримці одна одної, у справах відродження прадавнього монастиря.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Выставка–продажа автомобилей

MAZDA

MAZDA – лидер на украинском автомобильном рынке.
MAZDA – более 600 проданных автомобилей за полтора года.
MAZDA – лучше один раз увидеть.

С новейшими образцами японских автомобилей **MAZDA** Вы можете ознакомиться на выставке, которую организует и проводит компания **"МИНОЛТА–ТРЕЙДИНГ–УКРАИНА"**.

Выставка состоится:

с 3 по 6 ноября в г. Львове
(ул. Черняховского, 18. Дворец спорта «СПАРТАК»)

с 15 по 19 декабря в г. Днепропетровске.
(наб. Ленина, 39, Выставочный зал).

Тел. для справок:
МАЗДА Центр — (044) 550-02-03.

Страхова Компанія — Insurance Company

ІНКОМРЕЗЕРВ INKOMRESERVE

Руководителям предприятий, организаций Украины

Данный отрывной талон является для первых 10 организаций, зарегистрировавших и заключивших договоры страхования, основанием для получения следующих льгот:

Организация, предъявившая отрывной талон и первой заключившая договор по одному из нижеперечисленных видов:

1. Страхованию жизни работников за счет средств предприятия;
2. Страхованию социальной защищенности;
3. Страхованию от снижения доходов за счет профсоюзных средств;
4. Страхованию имущества предприятий на случай приватизации;
5. Страхованию от несчастных случаев, получает 50% скидки от страхового тарифа.

Остальные 9 организаций получают скидку 25%.

Талон действителен в течение 3-х дней со дня опубликования.

Регистрация и заключение договоров проводятся по адресу:
г. Киев 35, ул. Урицкого, 45.
Тел. 271-73-22, 271-71-16.
Факс: 244-09-80.

VA BANK
БАНК

Всеукраїнський акціонерний банк зареєстрований 2 липня 1992 року Національним банком України.

Початковий статутний фонд банку 41,4 млн карбованців сплачено повністю.

Діяльність банку спрямована на участь у становленні ринкової інфраструктури, розвиток і розширення приватного бізнесу, включаючи фермерство, фінансування великих інвестиційних проектів із залученням грошей населення, активну міжнародну банківську діяльність.

За рішенням правління банк здійснює другий випуск акцій на суму 13,8 млн. карбованців. Одна акція на пред'явника має номінальну вартість 100000 карбованців.

Власник однієї акції має право одного голосу на зборах акціонерів.

Початок розповсюдження акцій 12 жовтня, закінчення — 12 листопада.

Виплата дивідендів провадиться за результатами фінансової діяльності за рік і затверджується загальними зборами акціонерів.

АКЦІОНЕРИ ВАбанку мають право:

— вільно продавати, заставляти і заповідати свої акції іншим особам;
— за бажанням зберігати акції на відповідальному зберіганні у банку;
— переважного придбання акцій наступних випусків.

Акції можна придбати безпосередньо або через укладення угоди про придбання з попередньою оплатою їхньої повної вартості.

Адреса банку: 252054, Київ, вул. Павлівська, 4-8.
Телефони: 216-00-29; 216-02-22.

«МП «Энергетик» приглашает посетить:

Турцию — Стамбул — 7 дней — 100 дол.+3100 куп.,
Турцию — 7 дней — 70 дол.+2500 куп.+4650 руб.,
Сирию — 10 дней — 168 дол.+2500 куп.+5300 руб.,
Кипр — 10 дней — 205 дол.+2500 куп.+5300 руб.,
Грецию — 7 дней — 128 дол.+4400 куп.+610 руб.

Телефон: 291-79-29, 291-76-18, 558-02-40».

Для юридических лиц

значительно сократим сроки перечисления денег из России на Украину и выплатим вознаграждение от 2 до 10% от суммы.

Услуги по перечислению денег в Россию и по розыску утерянных платежей не оказываем.

(044) 216-93-36, г.Киев

(095) 121-20-06, г.Москва

Науково-виробниче об'єднання «Світанок» ПРОПОНУЄ

Високоефективні сушарки безперервної дії для сушіння будь-яких сипучих матеріалів з частинками від 20 до 0,005 мм.

Продуктивність сушарок за пропускною здатністю — 5 т/год, за кількістю випарованої вологи — 200 л/год. Теплоагент — електрична енергія.

Сушарки можуть бути використані для сушіння будівельних матеріалів (попелу, шлаків, піску, гіпсу, пігментів та ін), зерна, гранульованих кормів, а також можуть застосовуватися в хімічній, машинобудівній та в інших галузях промисловості.

Замовлення на поставку приймаються за адресою: 290039, м. Львів, вул. Шевченка, 80.
Тел. 33-23-91.
Факс: (032-2) 33-21-79.

Производственное объединение «Судостроительный завод имени 61 Коммунара» имеет возможность реализовать установку подготовки воды для бассейнов производительностью 45 м. куб. в час.

Цена договорная.

Наш адрес: 327014, г. Николаев. ул. Адмиральская № 38.

Телефоны: 35-90-98, 35-80-50.

Криворожский суриковый завод производит и отгружает:

— эмали ПФ-133 разных цветов (белый, черный, желтый, зеленый, темно-серый и другие);
— эмаль для пола ПФ-266;
— эмаль НП-2138 светло-голубую, желто-зеленую и других цветов;
— краски густотертые разных цветов;
— краски МА-15, готовые к применению, разных цветов;
— сурик сухой железный (применяется в качестве наполнителя и красителя при производстве лакокрасочных и строительных материалов, в том числе кирпича, шифера, линолеума и т. д.);
— тальк (применяется в производстве лакокрасочных материалов, линолеума, пересыпке резиновых изделий, керамики и т. д.).

Заключаем договоры и обеспечим стабильные поставки вышеуказанных материалов в 1992—1993 годах.

Имеем возможность переработать любые руды, залежи и отходы производства в пигменты (порошок) с упаковкой в контейнеры с целью использования при производстве лакокрасочной, строительной и другой продукции.

Адрес: 324055, г. Кривой Рог, телетайп 106104 «СУРИК». Телефакс: (0564) 71-00-07. Телефоны: 71-12-82, 71-73-22, 71-23-18, 29-29-95.

Чернятинський пивзавод 28001, с. Чорнятин Жмеринського р-ну Вінницької області, телефони: 2-25-15, 3-24-43.

Один з найстаріших пивзаводів України. продукція якого була завжди бажаною на царському столі Росії, укладе договір і відпустить у 1993 році всім торговельним організаціям незалежно від форм власності найцінніший харчовий напій — янтарне пиво — та пивоварений солод.

Чекаємо ваших замовлень.

Украинская Биржа Недвижимости

Господа! Вас приветствует постоянно действующий Аукцион Кредитных Ресурсов!

ДЕНЬГИ ДЕЛАЮТ ДЕНЬГИ!

Удачи вам, господа, и процветания!

Аукцион
кредитных ресурсов
Украинской биржи недвижимости
"Кристина" сделает из ваших денег

БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ

Господа! Мы ежемесячно продаем кредитные ресурсы своих клиентов на сумму не менее

1 000 000 000

(миллиарда!) рублей, а к концу года собираемся утроить ее.
Господа кредиторы! Имеем честь доложить вам: сегодня средняя ставка за кредит превысила 120% годовых!
И это — не предел! Ранее мы обещали вам до конца года довести среднюю кредитную ставку до 100%.
Сегодня речь уже идет о 200% и выше.

Телефоны в Киеве:
224-55-81,
224-82-36,
224-14-98.

Факс:
(044) 224-43-20,
244-18-80.

Наш адрес:
252030, Киев,
улица Владимирская, 57.

Мы, как и прежде, гарантируем кредиторам поручительство самых надежных банков Украины
и нашу заботу об их деньгах, как о своих собственных.
Покупателям кредитов гарантируем юридическую безупречность, конфиденциальность и надежность всех финансовых операций.

Делайте ваши заявки, господа!

Для вас мы работаем без выходных.

Организация со склада в Киеве продает по самым низким ценам в Украине уникальные игровые автоматы:

«MULTI BABV»

производства Испания. При необходимости возможно оказание технической помощи по установке и эксплуатации.

Телефон в Киеве: (044) 446-82-86. Факс: (044) 446-81-70.

УНИКАЛЬНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

«Бизнес-каталог-92. Турецкие фирмы-экспортеры для стран СНГ и Восточной Европы».

В Украине всего 1000 экземпляров.

Красочное издание, выпущенное в Турции, содержит 500 страниц информации на английском и частично русском языках о турецких фирмах, активно ищущих партнеров на рынке СНГ.

По вопросам приобретения обращайтесь: 252023, г. Киев, ул. Л. Первомайского, 9.

Тел.: 221-52-54, факс: 221-57-44.

Предприятие «АРТЭК».

Газовая арматура

КРАНЫ 11Б12БК
ДУ-15, ДУ-20

Представитель завода-изготовителя принимает заявки на поставку в IV квартале текущего года кранов газовых 11Б12БК по цене:

11б12бк Ду-15 — 211-00 руб.
11б12бк Ду-20. — 232-00 руб.

Цены указаны с учетом НДС 28%.

Продукция отпускается потребителю после предварительной оплаты. Оплата производится в банк г. Киева.

Тел. (044) 224-12-67, 225-03-07.

Факс (044) 225-12-55.

WESCOM

ПРЕДСТАВЛЯЕТ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
ФИРМ "SONY" И "PANASONIC"
ДЛЯ ТЕЛЕСТУДИЙ И ТЕЛЕЦЕНТРОВ

Работа в форматах S-VHS, MII и BETACAM, передающая и записывающая аппаратура,
пульты создания спецэффектов, монтажные пульты, multi-media системы, рабочие станции компьютерной анимации.

*310042, Харьков
ул. Пожарского 2/10
тел. (0572) 93-40-75,
95-96-74, 94-28-11
факс (0572) 94-35-73*

«ЗМИЛУЙТЕСЬ НАД НАМИ, ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!» —

благають Леоніда Кравчука засуджені злочинці та їхні рідні

Упродовж останніх кількох місяців «Голос України» мав можливість відчути себе трішки... Президентом України, Генеральним прокурором і Головою Верховного суду водночас. Редакція отримала сотні листів зі всього світу від членів відомої правозахисної організації «Міжнародна амністія». Вірніше, копії листів, адресованих вищим службовим особам України, з проханням змилуватися над засудженим до смертної кари дніпропетровцем Віктором Гуртовим.

...Кілька типових чиновницьких кімнат у «білому будинку» на площі Лесі Українки. Близько двох десятків юристів, переважно консультантів. Це і є відділ у питаннях громадянства і помилування адміністрації Президента України, куди з тюрм, колоній, інших місць щодня надходить близько двохсот клопотань-благань помилувати. Засуджені до страти просять не позбавляти їх життя, дати можливість ще бачити цей білий світ, інші хочуть бачити цей світ не через грати. Остання інстанція, остання соломинка, за яку багато хто хапається, як за милість Божу. Офіційно милувати у нас в Україні може один він — Леонід Кравчук.

Але перш ніж потрапити до Президента, справа за кілька місяців проходить через Комісію при Президенті у питаннях помилування, яка робить свої висновки. Як правило, Л. Кравчук з ними погоджується.

Милість обраного народом Президента — це, виходить, милість народу, який через зросту злочинність сьогодні боїться у надвечір'я вийти на вулицю. І народ цілком закономірно хвилюється: чи не занадто ми м'якосерді? Тим паче, що останнім часом пережили кілька амністій, усіх, кого можна було випустити на волю,— випустили.

Кого ж іще милуємо?

Завідуючий відділом у питаннях громадянства і помилування Петро Андрейченко простягує останній Указ Президента про помилування 23 осіб. Доки на моє прохання «піднімають» справи на цих осіб, Петро Олександрович пояснює, що це, як правило, засуджені за скоєння не особливо важких злочинів, а також жінки, які мають неповнолітніх дітей, часто багатодітні, пенсіонери, хворі, інваліди, які відбули значну частину покарання, зразково поводяться у місцях позбавлення волі, відшкодували завдані збитки...

Михайло Гнат з Чернівців, 1959 року народження, вивіз трактором через прохідну заводу покрівельне залізо на суму 3249 карбованців і отримав 8 років... Залишилось сидіти півтора року...

Олександр Сніговий, 1969 року народження, під час строкової служби обікрав армійський склад на 2499 карбованців, отримав 4 роки, 2 роки і 3 місяці відсидів.

Любов Касьянова з Харківської області, 1965 року народження. Спочатку сама дала хабар, щоб отримати квартиру, потім брала від інших, обіцяючи квартири... З восьми років відсиділа майже шість. Має неповнолітнього сина і батьків похилого віку...

Скільки таких милують у рік?

За перше півріччя цього року Президент пом'якшив «зеківську» долю 67 жінок, 4 учасників Великої Вітчизняної війни, 11 багатодітних батьків, 113 хворих й інвалідів, 93 молодих людей віком від 18 до 27 років.

Однак це не означає, що всі вони поміняли зеківські «роби» на домашнє вбрання. Помилування буває різним. Комусь скоротили строк на кілька років, когось перевели на «хімію», з когось зняли судимість... А комусь, хто засуджений до вищої міри покарання, даровано життя. До речі, Президент розглядає матеріали і на тих «смертників», які не клопочуть про помилування.

Скільки таких жахливих вироків виноситься у нас щорічно, судова система замовчує (у Росії за минуле перше півріччя —| 95 осіб). Не вважається за доцільне називати і кількість помилуваних засуджених до вищої міри. У президентській адміністрації мене запевнили, що таких одиниці.

Останнім Указом, з яким я ознайомився, Л. М. Кравчук за пропозицією своєї комісії відмовив у милості шістьом засудженим вбивцям і ґвалтівникам, які просили не позбавляти їх життя.

Уявляю, скільки прокльонів посипалося на президентську адресу від рідних і близьких тих «смертників». Чую і виважені філософські аргументи прихильників відміни смертної кари (за неї бореться та ж «Міжнародна амністія», яка нещодавно проводила акцію за відміну смертної кари у Європі). Бо й справді, ніхто не має права позбавляти людину життя, а жорстокість, нехай і державна, породжує лише жорстокість.

Втім, це тема іншої розмови. Нині ж йдеться про прозу життя, яке коли й можна покласти на ноти, то хіба траурної мелодії.

Чи міг змилуватися Президент над С. Барвінком, 1959 року народження (вік Христа і душа диявола), та В. Войтенком, 1963 року народження, з Полтавщини? С. Барвінко чотири рази був засуджений, втік з «хімії» і разом з В. Войтенком «відпочивав» у Криму. Там задушили-зарізали водія-інваліда, який погодився підвезти їх до аеропорту, і його автомобілем подорожували до Кременчука та Києва. Побили і пограбували жінку. Задушили-зарізали ще одного водія, а його пасажирку згвалтували. Потім таким же способом позбавили життя ще одного водія. Загули, дебоші. Наймолодша їхня жертва мала також вік Христа і вочевидь не диявольську душу, але її думки щодо скасування смертної кари ми вже не взнаємо ніколи.

...Не помилувано й А. Казачкова, 1967 року народження, з Харківської області — ґвалтівника 13- і 14-літніх дівчаток та студентки-старшокурсниці, труп якої приховав у лісопосадці. Цей «мінічікотило» скигли зважити на те, що вину свою визнав, має двох малих дітей. Діти, діти, хто з вами поруч був...

А що ж В. Гуртовий, на захист якого стали правозахисники з «Міжнародної амністії»? Відсидів за крадіжку майна, викрадення автомобіля, не працював, пиячив. Одного весняного дня кілька разів погрожував ножем своїй знайомій Наталії Р., знущався, через кілька днів зі знайомим вбили водія, понівечили обличчя, закидали сміттям і викрали автомобіль. **Того ж дня знову бешкетував на квартирі Наталії Р., де його і було затримано. Дніпропетровський облсуд засудив Гуртового до смертної кари. Президент у помилуванні відмовив...**

Можна дискутувати з приводу суворості судового вироку, можна наводити аргументи, що Гуртовий — не такий страшний людиноненависник, як той самий Барвінков (якщо таке порівняння можливе). Але ж Президент не виправляє помилок суду, якщо вони навіть і були, не відновлює таким способом справедливість, він —| милує. На Гуртового ні в нього, ні в комісії милосердя не стачило. Вислизнула остання соломинка. У звичайних «зеків», не «смертників», був би час зачекати, спокутувати вину працею, відшкодуванням збитків і, часто за четвертим-п'ятим разом, домогтися милосердя Президента. У Гуртового такого часу не було. Коло замкнулося. Жорстока дійсність породжує жорстоких дітей, жорстокі діти створюють таку ж дійсність... Як його розірвати, це трагічне коло?

Анатолій БЕНЬ, спеціальний кореспондент з прав людини «Голосу України».

Спорт

Сьогодні в Мінську і Тернополі

Після одинадцятого туру чемпіонату України з футболу гравці національної збірної злетілися, з'їхалися до Києва. Зупинилися вони в готелі «Спорт». У понеділок був так званий відновний день, в тому числі о 16.00 в реабілітаційному центрі на Республіканському стадіоні — сауна.

Вчора збірна провела заняття на головній спортивній споруді країни, яким керували: тренер-консультант Олег Базилевич, тренери — Леонід Ткаченко і Микола Павлов.

Футбол

Сьогодні, як відомо, в столиці Білорусі Мінську національна команда цієї країни в товариському матчі прийматиме нашу. До речі, українське телебачення трансляцію про цю зустріч розпочне о 17.30.

Хто ж представлений цього разу в збірній України: Помазун, Касторний, Кандауров, Призетко (усі — «Металіст», Харків), Суслов, Сак, Гусєв (усі — «Чорноморець», Одеса), Юдін, Дірявка, Беженар, Чухлеба, Похлєбаєв, Полунін, Максимов, Москвін (усі — «Дніпро», Дніпропетровськ), Топчієв («Карпати», Львів), Дудник («Металург», Запоріжжя), Жабченко («Кремінь», Кременчук), Заваров («Нансі», Франція), Михайличенко, Кузнецов (обидва — «Рейнджерс», Глазго, Шотландія).

Не зможуть приїхати Литовченко і Протасов (обидва — «Олімпіакос», Пірей, Греція), Щербаков («Спортінг», Лісабон, Португалія) та Канчельскіс («Манчестер Юнайтед», Англія). Всі вони мають грати за свої клуби відповідальні матчі. А от у наступних зустрічах збірної України ми обов'язково побачимо цих популярних майстрів.

А в Тернополі, також сьогодні, зіграють олімпійські збірні України та Білорусі. Нашу команду, як відомо, очолює Володимир Мунтян. На жаль, цей поєдинок телебачення транслювати не зможе: у Тернополі немає належних умов.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Телебачення

ЧЕТВЕР 29 жовтня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
10.00 Музичний фільм «Грай, моя бандуро».
10.35 Шкільний екран. Українська література. 9 кл. Г. Сковорода. «Сад божественних пісень».
11.00 Мультфільм «Бременські музиканти».
11.20 Фільм-концерт «Віденські ритми».
11.40 Шкільний екран. Історія України. 9 кл. С. Гулак-Артемовський — основоположник української оперної музики.
12.10 УТН.
12.25 Художній телефільм «Люди і дельфіни». 3 серія.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
17.05 Кінопрограма. Документальні телефільми «Усім нам смерть судилася заграння...», «Портрет».
18.05 Фільм-балет «Загибель троянди».
18.20 «Актрисою залишаюся назавше». Народна артистка України Зінаїда Дехтярьова.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Спрідітіс».
19.30 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 ДНІПРО.
21.40 Хроніка МВС.
[illegible].55 Гарт.
23.25 УТН.
[illegible].40 В гостях у «Ялти-92». На пісенному телеконкурсі «Ялта-92».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
[illegible].20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 Футбол. Міжнародна зустріч. Збірна Беларусі — збірна України. 2 тайм.
10.40 «Знамените качення Тім».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Дванадцять стільців». Художній телефільм. 3 серія.
12.40 «Кабаре мого життя». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
[illegible].05 Співає Т. Матвєєва.
16.20 ...До шістнадцяти і старші.
17.25 «Вагон 03».
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
[illegible].45 Вечірня казка.
[illegible].00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
[illegible] Прем'єра документального телефільму «Номенклатура».
22.30 Музика в ефірі. 1 частина.
23.00 Новини.
23.25 Музика в ефірі. 2 частина.
0.55 «Дванадцять стільців». Художній телефільм. 3 серія.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.55 Камера досліджує минуле. «Нові відомості про кінець світу». Документальний фільм.
9.10 Дозвілля. Увага, знімаю.
9.25 Сам собі режисер.
9.55 Караван.
10.25 Непізнаний Всесвіт.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 92 серія.
11.25 Пілігрим.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Вчитися ринку.
15.30 Студія «Рост». Гуффі-Геймз. Частина 1.
16.00 Там-там новини.
16.15 ТрансРосефір. Урал-ТБ.
17.00 Так і живемо.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Концерт «При свічках».
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 93 серія.
20.10 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Худ. фільм «Роня — дочка розбійника».
15.10 Мультфільми.
15.30 Худ. фільм «Слуги диявола».
19.30 Мультфільми.
20.00 Телефільм «Втілення мрії». 18-та серія.
20.25 Відеомузика.
20.50 Худ. фільм «Обладунки Бога-2».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.
Рукописів не повертаємо. 441-89-44.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311206.